

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XIV. Nr. 8 (136). Octombrie 2011. Ediție lunară. 8 pagini.
Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei
www.utm.md/mesager/ E-mail: romelina@list.ru

UTM - decorată cu medalia „European Quality”
(Oxford, Marea Britanie, 2010)

5 OCTOMBRIE - ZIUA PROFESORULUI

Din grădina toamnei
culegem un buchet
de crizanteme cu gândul
la Dumneavoastră,
iubiți profesori!
Cu ocazia
Zilei profesionale, primiți
aceste flori
ale recunoștinței noastre
pentru efortul zilnic depus
pe cel mai important ogor
al neamului -
sufletul Omului!

ICMCS - 2011 - UTM cu participarea primului cosmonaut al României Dumitru Prunariu

Dedicată aniversării a 30-a de la primul zbor al unui cosmonaut român în spațiu și Anului Cosmonauticii - 2011, declarat de ONU, Conferința Internațională „Microelectronica și știința calculatoarelor” (ICMCS-2011), ediția a VII-a din 22-24 septembrie 2011 a fost marcată de prezența primului cosmonaut român, Erou al României, președintele Asociației internaționale a exploratorilor spațiului cosmic, președintele Comitetului ONU pentru utilizarea pașnică a spațiului extraatmosferic, dr. ing. Dumitru Dorin Prunariu.

și noilor tehnologii din domeniul științei calculatoarelor, microelectronicii și nanotehnologiilor. Au activat 5 secții, în cadrul cărora au fost prezentate în formă de rapoarte și postere peste 130

de lucrări științifice ale cercetătorilor din România, SUA (NASA), Rusia, Ucraina, Italia, Germania, Israel, Belarus, Franța, Marea Britanie, Canada, Belgia, RM. Conferința a fost onorată și de prezența dlui **Alexandru Mironov**, scriitor român în domeniul science-fiction, ex-ministru al României, basarabean de origine, născut la Vertiujeni, Soroca. Au participat și reprezentanți ai Guvernului RM, AȘM, diverselor companii

și firme tangente cu domeniul tehnologiilor informaționale.

(Continuare în pag.3)

International Conference on Microelectronics and Computer Science, Chisinau, Republic of Moldova, September 22-24, 2011

The Sponsors

Conferința a abordat probleme actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății informaționale, e-guvernări

Ce este școala
în viața noastră?
Școala este
un lucru etern!...
Dar cum ar fi o lume
fără școală?
Poate cam așa:
Inteligența
fără școală te face
pervers.
Justiția fără
școală te face
implacabil.
Iar,
Diplomația
fără școală te face
ipocrit.
Succesul fără
școală te face
arogant.
Iar,
Bogăția fără
școală te face

EUGEN GREBENICOV -

DOCTOR HONORIS CAUSA LA IAȘI ȘI BACĂU

Cel de-al VI-lea Simpozion Internațional „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”, desfășurat în acest an la Iași și Bacău, la inițiativa UTM, UT „Gh. Asachi” (Iași), Universității „V. Alecsandri” (Bacău) și a Forului Democrat al Românilor din Moldova, s-a remarcat prin faptul că distinsului matematician **Eugen Grebenicov** (concețeanul nostru născut la Slobozia Mare, Cahul, membru-cercetător al Academiei de Științe a Rusiei) i s-a decernat titlul academic de Doctor Honoris Causa al universităților „Gh. Asachi” din Iași și „V. Alecsandri” din Bacău.

sonalitatea remarcabilă a compatriotului nostru prof. univ., dr. ing. **Vasile Puiu** la Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău, adăugând că ilustrul academician este descoperitorul unui asteroid, a cărui orbită se află între planetele Marte și Jupiter. De asemenea, au fost menționate rezultatele sale excepționale în fizica teoretică și experimentală, astronomie, cibernetică, algebră, analiză matematică, supercalculatoare, aviație.

„Grebenicov a lucrat alături de mari matematicieni sovietici care au asigurat realizarea zborurilor în cosmos. Unul din remarcabilele sale rezultate a condus la revoluționarea metodei de calcul a orbitelor navelor spațiale”, a specificat prorectorul UT „Gh. Asachi” din Iași, **Spiridon Cretu**.

„Puțini știu că cel mai mare matematician rus în

viață este un român. Fără calculele sale zborul lui Gagarin din 1961 nu ar fi fost posibil. Mai apoi calculele lui au fost preluate și de americani. Sper foarte mult ca planeta care îi poartă numele să fie colonizată în viitor de români”, a menționat poetul **Nicolae Dabija** în inspiratul său discurs ținut la Iași și Bacău, care a făcut ca audiența să-l aplaude îndelung pe omagiat.

Grebenicov și-a luat primul doctorat la 25 de ani, iar ulterior a contribuit decisiv la dezvoltarea cercetării spațiului cosmic prin descoperirea unei formule matematice care a redus drastic costurile sovieticilor în cercetarea spațiului cosmic. Comitetul Internațional de Astronomie a decis ca planeta mică nr. 4868 să-i poarte numele, în semn de apreciere a contribuțiilor sale în matematica și mecanica cerească, cu implicații majore în dezvoltarea cercetărilor spațiale. Astfel, Eugen Grebenicov se află printre alți 12 mari români, numele cărora îl poartă aștri și planete ale Universului, alături de Eminescu, Cioran, Enescu ș.a. Drept recunoaștere a activității sale, i s-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa de către mai multe prestigioase universități din întreaga lume.

(detalii despre Simpozionul Internațional „Cucuteni 5000 Redivivus citiți în pag.7)

avar.
Supunerea fără
școală te face
servil.
Iar,
Sărăcia fără
școală te face
orgolios.
Frumusețea
fără școală te face
ridicol.
Iar,
Autoritatea
fără școală te face
tiran.
Munca fără
școală te face
sclav.
Iar,
Vorbele fără
școală te fac
introvertit.
Legea fără
școală te supune.
Iar,
Politica fără
școală te face
egoist.
Credința fără
școală te face
fanatic.
Iar,
Crucea fără
școală reprezintă
tortura.

Radu Munteanu, Adrian Graur, Nicolae Dabija - Doctori Honoris Causa ai UTM

Pe 15 octombrie 2011 Universitatea Tehnică a Moldovei a găzduit un eveniment academic excepțional. **Radu Munteanu, Adrian Graur, Nicolae Dabija**, trei mari personalități ale științei și culturii românești, și-au primit onorul științific binemeritat și înaltele însemne - titlul academic, toca și mantia de Doctor Honoris Causa al UTM, pentru contribuția deosebită în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, aprofundarea cooperării interuniversitare, armonizarea sistemelor educaționale românești cu învățământul european, consolidarea dialogului social în promovarea modernizării sistemului de educație și cercetare bazat pe competență și excelență.

Acad. **Ion Bostan**, rector al UTM, a prezentat nominalizații și a rostit un excelent Laudatio pentru prof., dr. ing. **Radu Munteanu**, rector al Universității Tehnice din Cluj-Napoca. Acesta este cel de-al 12-lea titlu de Doctor Honoris Causa pe care și-l înscrie în palmares distinsul profesor clujean. Pe lângă cele 279 de lucrări științifice, 300 de articole de specialitate, 17 manuale universitare, 34 de cărți, 19 brevete de invenție, 12 certificate de inovație, 54 contracte de cercetare științifică, 18 cursuri universitare, își înscrie în palmares și 46 de distincții și premii în țară și 45

în străinătate, printre care medalii de aur și argint la diverse Saloane Internaționale de Invenții, Medalia „Merites de l'Innovation” în grad de comandor, Bruxelles. În cariera sa didactică optează pentru tehnica socratică, refuzând transmiterea de cunoștințe în

mod mecanic, preferând antrenarea interlocutorului într-o perpetuă interogație și o perfecționare constantă. Astfel, actul didactic trece din predare prin dăruire de cunoștințe, în dăruire de sine. Vasta sa experiență didactică a fost adunată în 9 volume ce au

ca subiect managementul, cercetarea, învățământul. Este un erudit care nu se limitează la a publica volume tehnice, ci ne încântă și cu spectaculoase cărți de beletristică și filosofie, care la fiecare frază declanșează un întreg mecanism de mobilizare a imaginației creative.

În discursul de răspuns, noul DHC al UTM a reflectat filozofic asupra rolului invenției și cercetării științifice în istoria omenirii, purtându-ne prin istoricul invenției și al devenirii tehnicii: de la Copernic, Galilei, Da Vinci, fără de care „istoria descoperirilor ar fi fost mai săracă”, până la Henri Coandă, la progresul tehnic uimitor de astăzi, care, ca și arta, mereu ne atenționează că „speranța este visul celora ce se trezesc”, că știința „construiește iubire și acolo unde e tensiune” și caută „frumusețea acolo unde mulți o disprețuiesc”...

În încheierea discursului, prof. Radu Munteanu a făcut un scilpitor elogiul filozofic pentru ceea ce este școala în viața noastră, îndemnându-ne să privim spre școală cu admirație și respect, iar apoi să ne întoarcem privirile spre noi înșine și să sperăm că vom deveni ceea ce merităm să fim!

În furtuna de aplauze, acad. Ion Bostan i-a înmănat posesorului Certificatul, menționând că rectorul clujean a venit cu o donație frumoasă - peste 150 de titluri de carte ce intră în fondul Bibliotecii UTM.

(Continuare în pag.6)

(Din discursul prof., dr. ing. **Radu Munteanu**, rector al Universității Tehnice din Cluj-Napoca, rostit la festivitatea de decernare a titlului academic de Doctor Honoris Causa al UTM)

STUDENTII ANULUI I SALUTAȚI DE PRIM-MINISTRUL RM

Pe 31 august 2011 Palatul Național din Chișinău a găzduit tradiționala întâlnire a Administrației UTM cu studenții anului I. Atmosfera solemnă, emotivă a fost subliniată de sărbătoarea Limba noastră cea Română, dar și de prezența personalităților oficiale: premierul RM **Vlad Filat**, viceprimarul capitalei, fost decan al FUA **Nistor Grozavu**, președintele Curții de Conturi, absolvent al UTM **Serafim Urechean**.

În mesajul său de salut rectorul UTM, acad. **Ion Bostan** a prezentat Universitatea Tehnică tineretului dornic de a studia ingineria, subliniind mai multe aspecte importante din activitatea instituției:

- Din 1964, anul înființării Institutului Politehnic din Chișinău (azi UTM), universitatea are 47 serii de studenți, care au scris și scriu în continuare istoria intelectualității tehnice autohtone.

- Pe parcursul celor 47 de ani de activitate UTM a pregătit peste 70 de mii de ingineri și economiști, peste 1100 de doctori habilitați în științe tehnice și economice – specialiști și cercetători proveniți în temei de rândurile tineretului de la sate. Acest potențial ingineresc a întemeiat ramuri economice fundamentale: construcția de mașini, energetică, industria alimentară, industria ușoară, industria construcțiilor, arhitectura, urbanistica, transporturile, telecomunicațiile, microelectronica și informatica.

- UTM s-a dezvoltat în ascensiune în anii de independență cu extinderea contingentului de studenți de la 7500 în 1992 până la 22 de mii în 2008 și 18 mii la acest început de an universitar.

- Pe lângă cele 27 de specialități existen-

te până la proclamarea independenței RM au fost deschise suplimentar 35 de specialități noi (anterior specialiștii pentru aceste ramuri erau pregătiți peste hotarele republicii), au fost create 3 facultăți noi, înființate sau reorganizate 30 de catedre, a fost creat Centrul de perfecționare a cadrelor din economia națională, au fost create numeroase structuri diriguitoare menite să îmbunătățească managementul universitar.

- Astăzi Universitatea Tehnică este structurată pe 10 facultăți, 58 de catedre și un efectiv de 23 mii de studenți, personal didactic și au-

xiliar.

Urmărind evoluția UTM din relatarea rectorului, studenții conștientizau mai profund rolul și valoarea profesiei de inginer: inginerii creează întreprinderi mici și mijlocii și totodată numeroase locuri noi de muncă, deci pe umerii lor se va ține în mare măsură țara întreagă.

În continuare, rectorul i-a îndemnat pe tineri să se mobilizeze de pe acum și să învețe bine. Iar UTM, de partea sa, va oferi servicii

didactice de cea mai înaltă calitate. La ora actuală UTM are o mie de cadre didactice de calificare înaltă, cca 450 dintre care dețin titluri științifice de doctor și doctor habilitat în științe tehnice, conferențieri și profesori universitari.

Și baza materială-tehnică va servi la sporul de calitate în instruire: 310 laboratoare tehnico-științifice înzestrate cu utilaje moderne, 78 de clase și centre de proiectare cu peste 1800 de calculatoare performante conectate la internet. O dovadă a calității didactice înalte este și decorația „Calitate europeană” acordată UTM în 2010 de Adunarea Europeană din Oxford, Marea Britanie. În topul mondial din 2010 a 8000 de universități UTM se situează în prima jumătate a clasamentului – pe locul 3762. Printre cele 5 universități din Republica

Moldova intrate în top UTM se

situează pe primul loc, cu un

mare avantaj de puncte.

Studenții UTM participă la

diverse concursuri naționale

și internaționale de factură

științifico-tehnică, cucerind an

de an zeci de medalii de aur.

În cadrul proiectului „satelitul

Moldovenesc” studenții noștri

realizează 30-40 de cercetări

cu tematică ultramodernă. În

proiectele de licență studenții

abordează teme reale, la comanda

diferențelor agenți economici.

Rectorul a informat și despre

sectoarele de activitate

extracurriculare: sportivă, artistică

etc. UTM are o echipă de fotbal în

divizia națională și una în divizia „A”,

echipe de rugby de talie internațională,

baschetul național feminin stă

pe umerii UTM. Un loc de cinste e

rezervat și altor probe de sport: volei,

atletism, haltere, lupte...

Tabloul UTM a apărut în sala

Palatului Național ca o panoramă

îmbietoare, promițătoare, convingătoare.

Întâmpinat cu o furtună de aplauze, Prim-

ministrul RM **Vlad Filat** s-a declarat optimist: ecurile privind calitatea pregătirii studenților UTM sunt pozitive nu doar în societatea noastră, dar și în țări străine, îndemnându-i să fie buni la învățătură, căci asta va deschide calea spre prosperitatea lor proprie și a țării în ansamblu. Cuvinte de încurajare pentru studenții anului I a rostit și absolventul de mai ieri al UTM, **Serafim Urechean**, azi președinte al Curții de Conturi a RM. Dânsul a făcut o comparație între condițiile din anii săi de studenție și cele actuale – deosebirea e izbitoare. Tocmai de aceea, în diferite perioade, s-a străduit să susțină eforturile UTM de a-și consolida baza tehnico-materială. Dar cea mai mare așteptare de azi a UTM este ca noile contingente de studenți să se afirme la învățătură: aceasta e misiunea lor principală.

Din 1977 soarta viceprimarului de Chișinău **Nistor Grozavu** este legată strâns de UTM. A fost aici student, apoi profesor și decan. Firul de legătură continuă și azi: D-sa predă cursuri la FUA. Este ferm convins de rolul primordial al inginerului în societate.

Cuvântul de ordine al mesajului celui mai tânăr decan al UTM, **Veaceslav Reșita**, FTMA, a fost de asemenea: „Învăță!” În acest sens a citit și o poezie filozofică: „Învăță de la toate/ Învăță de la Soare strălucirea/ Învăță de la Munte semeția, /Învăță cum să urci pe înălțime, / Învăță să cobori fără rușine!”

Povețele șefului Catedrei de Matematică **Leonid Dohotaru** au fost primite cu un interes deosebit, dar fiind că disciplina respectivă stă la baza ingineriei sub toate aspectele.

„Bun venit!” le-a spus studenților a.l și masteranda **Luminița Ciobanu**, care i-a încredințat că o carieră de succes este pe potrua oricui, condiția principală fiind munca de studiu.

Studentul anului I **Vadim Șova** de la FEN a încercat să concluzioneze: performanțele sale înalte la admitere se datorează în exclusivitate muncii sistematice, perseverenței.

Atmosfera generală a reuniunii, prin tonul său puternic, va direcționa gândirea UTM-iștilor spre o activitate rodnică.

Senat Admiterea 2011: rezultate, perspective

În ședința din 27 septembrie 2011 Senatul UTM a examinat chestiunea „Admiterea 2011: rezultate, sarcini de perspectivă”. Raportul a fost prezentat de acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM.

În hotărârea adoptată, Senatul a menționat: concursul de admitere a fost organizat și desfășurat la timp, calitativ, fără încălcări. Au fost înmatriculați 3422 de candidați: 1208 – cu finanțare de la buget; 2214 – pe bază de contract cu achitarea taxei de studii, 549 dintre ei – la studii cu frecvență redusă. Au rămas neacoperite 4 locuri cu finanțare bugetară și 368 – pe bază de contract, studii cu frecvență la zi.

Totodată, Senatul a indicat că unele modificări ale Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de licență în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova s-au dovedit a fi necesare; planul de înmatriculare la specialitățile mai puțin prestigioase și planul de înmatriculare la specialitățile anunțate cu puțin timp înainte de admitere nu au fost îndeplinite; planul de înmatriculare la învățământul cu frecvență redusă scade în fiecare an, iar numărul candidaților la această formă de învățământ crește; numărul studenților exmatriculați din propria inițiativă, în legătură cu înmatricularea lor în universitățile din România și alte țări sporește pe an ce trece, generând dificultăți în organizarea și desfășurarea eficientă a procesului de instruire; numărul studenților înmatriculați la studii superioare de masterat este destul de mic.

Senatul a apreciat activitatea Comisiei de Admitere ca fiind bună. Totodată, s-a decis că administrația UTM va interveni către Ministerul Educației cu următoarele propuneri:

- planul de înmatriculare și Regulamentul de admitere pentru următorul an să fie aprobat în conformitate cu rezultatele sesiunii de admitere din anul precedent și prezentat instituțiilor și persoanelor interesate cel târziu în luna martie a anului de admitere;

- să se convină cu Ministerul Educației al României și ministerele de resort ale altor țări asupra pregătirii acelor cadre ingineresti, care este dificilă în R. Moldova;

- să se stabilească cota-parte din planul de admitere pentru înmatricularea peste plan cu finanțare în bază de buget și în bază de contract cu achitarea taxei de studii;

- repartizarea locurilor de înmatriculare cu finanțare pe bază de contract pe categorii (bacalaureat, colegiu, rural, urban) să se facă pornind de la structura cererilor participanților la Concursul de Admitere (ca în cazul repartizării locurilor la studii cu frecvență redusă);

- în cazul în care vor rămâne locuri bugetare vacante, Comisiei de Admitere să i se permită din turul I modificarea repartizării acestora pe catego-

riile „limbă de instruire” și „locul de trai”, păstrând numărul de locuri la specialitate prevăzut de planul de înmatriculare;

- Comisiei de Admitere să i se permită completarea locurilor vacante din categoria „locuri pentru cetățenii străini” prin concurs, din rândurile candidaților, cetățeni ai R. Moldova, cu merite în activități extracurriculare;

- să fie modificată cererea de înscriere la concursul de admitere, deoarece forma actuală nu prevede toate variantele posibile (buget, contract, zi, frecvență redusă), creând probleme la elaborarea softului de înmatriculare și, respectiv, la întocmirea raportului de activitate a Comisiei de Admitere a UTM.

Departamentul Informatizare urmează să modernizeze în continuare soft-ul pentru înmatriculare și înscriere on-line la Concursul de Admitere.

Comisia de Admitere va întocmi un plan de măsuri în vederea modernizării și perfecționării activității sale, pornind de la analiza rezultatelor Admiterii-2011 și propunerilor membrilor Senatului. În baza analizei rezultatelor Admiterii-2011, dinamicii angajării absolvenților în câmpul muncii și solicitărilor din partea agenților economici privind pregătirea cadrelor ingineresti, să fie elaborate propuneri privind planul de înmatriculare pe specialități și forme de învățământ și pentru deschiderea unor noi specialități.

Decanul Facultății pentru formarea contingentului de studenți, dl Ion Negru, urmează să elaboreze până la 15 octombrie 2011 și să prezinte spre aprobare Consiliului de Administrație un plan desfășurat de orientare profesională pentru Admiterea-2012, încadrând în această activitate reprezentanții ai facultăților și cei mai buni studenți ai UTM.

În scopul ameliorării promovării specialităților UTM în mass-media, universitatea urmează a fi popularizată în cadrul unor emisiuni radio și TV, diferitelor întruniri cu participarea absolvenților instituțiilor de învățământ preuniversitar, la facultăți să fie actualizate și elaborate materiale noi pentru orientarea profesională, iar secția Redactare și Editare și Departamentul Informatizare să efectueze editarea și, respectiv, amplasarea acestora pe site-ul UTM. La ședințele catedrelor, Consiliilor facultăților să fie analizate rezultatele admiterii în ultimii ani la masterat și să se elaboreze un plan de activități pentru atragerea absolvenților universităților la studii superioare, ciclul II.

Decanii facultăților vor nominaliza până la 15 noiembrie 2012 candidaturile secretarilor comisiilor tehnice ale facultăților și membrii acestora pentru Admiterea 2012, ținând cont de abilitățile de lucru la calculator și experiența lor în această activitate. Responsabil pentru realizarea prezentei Hotărâri a fost numit prim-prorectorul UTM, prof. univ., dr. **Petru Todos**.

În perioada desfășurării Admiterii-2011 la studii superioare de licență (ciclul I) în scopul diminuării cozilor la depunerea actelor, la UTM a fost introdus un sistem de management al fluxului de clienți – Customer Flow Management (CFM).

Inovații tehnice la Admiterea-2011 – Sistemul de management al fluxului de clienți

Compania Integrit-Sistem SRL reprezentată de Lilian Baxan și Dinu Țurcanu, în colaborare cu secretarul responsabil al Comisiei de Admitere a UTM, decanul FRT, conf. univ., dr. Serghei Andronic, a instalat și configurat rețeaua de echipamente a fluxului de management al cozilor pentru perioada depunerii actelor (18 iulie – 11 august 2011).

În acest scop, în holul corpului de studii nr. 1 al UTM a fost instalat un sistem de ticketing (eliberarea tichetelor pe facultăți, în funcție de opțiunile candidatului la studii), 4 panouri electronice de afișare a numărului de ordine a tichetului și a numărului auditoriului în care are loc depunerea actelor. De asemenea, în auditoriile în care lucau comisiile de recepționare a actelor pe facultăți pe calculatoarele superiorilor comisiilor au fost instalate softuri centralizatoare ale sistemului de management al cozilor, iar la intrarea în auditorii au fost instalate câte 2-4 panouri electronice de afișare a numărului de ordine al candidatului servit la moment.

Instalarea acestui sistem a eficientizat munca Comisiei de Admitere, eliminând cozile în procesul de depunere a actelor. Astfel, fiecare candidat primea un tichet de la sistemul de ticketing, pe care era imprimat numărul de ordine, denumirea facultății și numărul auditoriului în care urma să-și depună actele. Urmărind informația de pe panourile electronice, candidatul aștepta să fie invitat de comisia de primire a actelor conform numărului de ordine.

Secretarul responsabil al Comisiei de Admitere, decanul FRT, conf. univ., dr. Serghei Andronic a menționat că sistemul de management al fluxului de candidați contribuie la sporirea productivității muncii comisiei și la eliminarea cozilor,

îndrumând fiecare candidat în auditoriul potrivit, la momentul potrivit, unde acesta este servit adecvat de către operator. Utilizarea sistemelor CFM contribuie și la crearea unei atmosfere favorabile și relaxate pentru clienți și personal, elimină cozile, stabilește un proces controlat și echitabil de așteptare.

Sistemul CFM constituit din echipamentele necesare pentru organizarea sistemului de management al fluxului de clienți, configurarea și instalarea acestora în perioada activității Comisiei de Admitere a fost implementat gratuit la UTM pe toată perioada Admiterii-2011 de către Compania **Integrit-Sistem SRL**, iar reprezentanții companiei, **Dinu Țurcanu** și **Lilian Baxan**, sunt lectori la Catedra Sisteme Optoelectronice, Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații a UTM.

Conferința internațională

Conferința Internațională „Microelectronica și știința calculatoarelor” (ICMCS-2011) este o manifestare științifică de înaltă ținută, ajunsă la ediția a VII-a. Universitatea Tehnică a Moldovei și Asociația Inginerilor din Republica Moldova, cu suportul Academiei de Științe a Moldovei, dedică această conferință aniversării a 30-a de la primul zbor al unui cosmonaut român în spațiu.

În cuvântul inaugural, acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a scos în evidență importanța tehnologiilor informaționale și comunicațiilor pentru dezvoltarea societății noastre. În acest context atenția acordată de autoritățile RM pe linia susținerii multilaterale a acestui sector

economico-științific este bine orientată.

Participanții la conferință au fost salutați de dl **Leonid Bujor**, consilierul Primului-ministru al RM, care a transmis mesajul Premierului **Vlad Filat** cu urări de succes pentru lucrările conferinței, subliniind prezența primului cosmonaut român – un eveniment notabil pentru RM.

Ovaționat îndelung, cosmonautul **Dumitru Prunariu** a apreciat înalt de la tribuna conferinței posibilitățile UTM de a organiza asemenea conferințe de nivel european, cu participarea oamenilor de știință din diferite țări ale lumii.

Cuvinte de salut au rostit și dnii **Dorin Recean**, viceministru al Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, acad. **Valeriu Canțer**, președintele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al RM, **Petre Guran**, directorul Institutului Cultural Român „M. Eminescu”, **Andrei Andrieș**, președinte de onoare al AȘM, președintele Rețelei Naționale Științifico-Educaționale din Moldova – RENAM, **Ludmila Climoc**, directorul general al Companiei de telefonie mobilă Orange-Moldova, **Eugen Galamaga**, director general al Companiei de tehnologii informaționale Allied Testing.

În finalul plenului conferinței rectorul Ion Bostan a ținut să consemneze un moment special. În aprilie 2011, când în toată lumea s-a marcat un semicentener de la primul zbor al omului în cosmos, primul cosmonaut al

ICMCS – 2011 – UTM cu participarea primului cosmonaut al României Dumitru Prunariu

României Dumitru Prunariu nu a putut participa la evenimentul de la UTM, aflându-se atunci la ceremonia aniversară de la Centrul de pregătire a cosmonauților din orașul stellar „Zviodnii” de lângă Moscova. Și iată acum, în cadrul acestei conferințe internaționale, dlui Dumitru Prunariu i s-a înmănat insigna și medalia de aur comemorativă a UTM, prilej pentru care primul cosmonaut român a fost ovaționat din nou de sala ridicată în picioare,

primind din partea UTM și invitația de a participa la cea de-a 50-a aniversare a UTM din 2014.

Dumitru Prunariu a expus și primul referat în cadrul conferinței – „**Explorarea spațiului cosmic: istorie și perspective**”. La capitolul „istorie” dl Prunariu a amintit numele precursorilor cosmonauticii: savantul rus **Constantin Tîolkovski** – părintele aeronauticii moderne, savantul român **Herman Oberth** – un pionier al zborurilor interplanetare și al

benefic. În cosmos, universul tău apropiat nu mai este reprezentat de casă, stradă, vecini, ci de însăși planeta natală. Pământul, pe lângă dimensiunea fizică pe care o poți aprecia direct, la adevărată ei valoare și măreție, are și o puternică dimensiune morală. Dintr-un zbor cosmic te întorci mult mai stăpân pe tine, mai matur, mai apropiat de oameni și de natură, cu o viziune mult mai globală a fenomenelor și activităților terestre. Cu toate că nu ești singur în aparatul de zbor, singurătatea, acolo sus, e

tehnicii rachetelor, care la începutul sec. XX au efectuat primele încercări de calcule fizico-matematice pentru proiectări de rachete cosmice. A fost evocată și data de 4 octombrie 1957 – lansarea în ex-URSS a primului satelit al Pământului și cea de 12 aprilie 1961 – ziua primului zbor al Omului **Iuri Gagarin** în cosmos.

De asemenea, a fost evidențiată și contribuția românilor în epopeea cosmică – primul zbor în cosmos al astronautului român, realizat la 14 mai 1981.

Născut la Brașov pe 27 septembrie 1952, la vârsta de 29 de ani, pe 14 mai 1981 Dumitru Prunariu a devenit primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic după ce a participat la misiunea „Soiuz 40” din cadrul programului spațial, „Intercosmos”.

„De mic copil mi-am dorit să zbor. Închideam ochii și simțeam că plutesc peste munți, văi, descopeam lumi noi. Aveam sentimentul că, dacă dau mai tare din mâini, mă pot înălța ca păsările. M-au fascinat întotdeauna abisul albastru, înălțimile infinite. Am construit de mic aeromodele, apoi rachetomodele, astfel că alegerea unei meserii legate de zbor era pentru mine un lucru de la sine înțeles. În final, am ajuns să zbor în Cosmos.

Visele împlinite sunt ca un cerc de lumină pe trunchiul vieții, o iradiere benefică. În cosmos, universul tău apropiat nu mai este reprezentat de casă, stradă, vecini, ci de însăși planeta natală. Pământul, pe lângă dimensiunea fizică pe care o poți aprecia direct, la adevărată ei valoare și măreție, are și o puternică dimensiune morală. Dintr-un zbor cosmic te întorci mult mai stăpân pe tine, mai matur, mai apropiat de oameni și de natură, cu o viziune mult mai globală a fenomenelor și activităților terestre. Cu toate că nu ești singur în aparatul de zbor, singurătatea, acolo sus, e

destul de puternică. Te simți dintr-o dată rupt de ambientul tău natural, în care te-ai născut și dezvoltat”, a povestit cosmonautul, referindu-se la experiența sa care a durat 7 zile, 20 de ore și 42 de minute.

Cosmonautul și-a împărtășit și impresiile ce i le-au trezit imaginile Pământului văzute din cosmos, dar, mai ales, emoțiile ce l-răscoleau când își vedea de sus plaiul natal: „Imaginile Pământului din cosmos sunt extraordinare. Vezi continente, oceane, fenomene meteorologice, activități umane - totul în timp real. Căutam să văd curbura Arcului Carpat, să văd Dunărea, Marea Neagră. La orele de seară, România se vedea puțin umbrată de nori. Cu toate acestea, imaginea ei este foarte interesantă – ca o pâine rumenă de casă. Dar, în condițiile politice ale României de atunci, mă gândeam că această pâine ar putea să ajungă covrig...”, a zâmbit amar cosmonautul. Iar ca să-și potolească dorul de cei de acasă, cosmonautul și-a luat în spațiul fotografiei fiilor săi, pe care le păstrează și acum ca pe o amintire foarte dragă.

În pofida dorurilor care l-au încercat, Dumitru Prunariu spune că ar zbură oricând în cosmos. A spus-o imediat după aterizare, în 1981, și trăiește cu această dorință și acum, după 30 de ani. El spune că nu a avut probleme deosebite din punct de vedere tehnic, cel mai greu fiind să se adapteze după starea de imponderabilitate. „După revenire, nu puteam să-mi păstrez poziția verticală. Aveam senzația că sunt de două ori mai greu decât înainte de zbor. Dacă întorceam capul într-o parte sau alta, aveam senzația că se răstoarnă Pământul cu mine. Ca niciodată, simțeam greutatea organelor interne care mă trăgeau în jos...”, își amintește cosmonautul.

Cu zâmbetul pe buze, cosmonautul a povestit cum, rugat de soția cosmonautului rus **Vladimir Kovalionok**, a ascuns în buzunar un mănunchi de ceapă verde pentru soțul aflat în cosmos de mai mult timp. „Acolo, sus, aveam doar hrană cosmică. N-aș putea spune că nu e gustoasă, dar e lipsită de verdeață, de legume, astfel că i se făcuse poftă de ceapă lui Volodea... Așa că soția lui i-a dat medicului de echipaj mănunchiul de ceapă și i-a spus: „Trebuie să ajungă sus, la Volodea!”. Medicul urma

să-l dea membrilor echipajului, dar nu putea să-o facă oficial, pentru că ceapa nu era prevăzută în program. Și atunci, fiind singura persoană care însoțește echipajul până la rampa de lansare, înainte să coborâm din autobuz și să urcăm în rachetă, medicul ne-a zis: „Băieți, aceasta trebuie să ajungă la Volodea. E ordin de la Nina”. Pentru că Popov avea deja buzunarele pline cu alte lucruri, am pus-o la mine în buzunar. După ce ne-am cuplat cu laboratorul cosmic, am scos-o și i-am zis: „Volodea, de la Nina ai ceapă verde”...

Primul cosmonaut român și al 103-lea din lume s-a referit și la aspectul ecologic al Planetei Pământ: „Ce te frapează imediat ce ajungi la înălțimi e subțirimea atmosferei terestre. Dacă ai compara Pământul cu un măr, grosimea atmosferei nu ar fi mai mare decât coaja acestuia. Este aproape șocant să înțelegi că, în acel strat subțire, s-a dezvoltat viața, se desfășoară toate procesele vieții, iar noi, în ignoranța noastră, poluăm atmosfera și otrăvim ceea ce respirăm. Atunci când vezi efectele poluării, îți dai seama ce măsuri radicale trebuie luate pentru a-l însănătoși și a-l face viabil și pentru generațiile viitoare. Zona amazoniană, care este un punct de interes ecologic pentru întreaga planetă, e foarte defrișată. Apele din zonele de vărsare ale unor râuri foarte poluate sunt maronii la culoare. Se văd lacurile ce dispar pentru că s-au construit baraje ori s-a deturnat cursul anumitor râuri care le alimentau sau cum evoluează deșertul prin lipsa de protecție a vegetației, care este rapid distrus...”

Astăzi, după 30 de ani de la revenirea din spațiu, cosmonautul Prunariu este ferm convins că viitorul planetei noastre depinde de două elemente: primul e omul și felul în care acesta promovează tehnologiile ce ar favoriza sau ar distruge planeta, al doilea e hazardul cosmic. Iar statele vor trebui să ia măsuri pentru a proteja planeta de aceste două, încă neconștientizate, pericole.

În discursul său, Dumitru Prunariu a menționat că Agenția Spațială Română poate să asigure expertiza științifică și tehnică pentru o serie de proiecte pe care RM le realizează în domeniul cosmic. Pentru aceasta ar fi nevoie de semnarea unui acord de colaborare. „Avem specialiști care de foarte mulți ani se ocupă de diverse proiecte în domeniul cosmic – vă promitem relații și intermediari”, a spus Prunariu.

În sesiunea plenară a conferinței au fost audiate cu interes și comunicările: „**Agenda de e-Transformare a Guvernului – obiective și priorități**” de dna **Stela Mocan**, director al centrului de guvernare electronică al Guvernului RM, și „**World of tomorrow**” – „**Lumea în ziua de mâine**” de dl **Alexandru Mironov**, scriitor român de literatură științifico-fantastică.

După încheierea ședinței în plen, a urmat un moment special – plantarea a 30 de brazi pe Aleea Cosmonauticii din Parcul-muzeu al UTM, pentru a marca zborul primului român în Cosmos. Aleea a fost fondată în aprilie 2011 cu ocazia consemnării aniversării a 50-a de la primul zbor al Omului în cosmos, când la UTM a sosit cosmonautul rus **Vladimir Dejurov**, care a participat la Conferința științifico-internațională „*Primul zbor în Cosmos – simbol al progresului tehnico-științific și al cooperării*”.

Au urmat ședințele pe secții ale conferinței. În deschiderea sesiunii în cadrul secției generale decanul FCIM, dl Ion Balmuş, i-a înmănat cosmonautului Dumitru Prunariu un ciclu de timbre emise de Poșta Moldovei cu efigia sa în calitate de prim cosmonaut al României.

În cadrul secției generale o lucrare pe tema: „**O metodă de construire a tuturor acoperirilor neredundante existente de dependențe funcționale**” a prezentat și dl **Dorian Saranciu**, cadru didactic la FCIM, care este și colaboratorul redacției ziarului nostru

„Mesager Universitar” pe post de fotograf.

Participanții la conferință au efectuat și o vizită la Centrul studențesc de tehnologii cosmice al UTM. Studenții care efectuează aici cercetări tehnico-științifice au avut multe întrebări de caracter specific, la care cosmonautul Prunariu și rectorul Bostan au căutat să ofere răspunsuri cât mai concrete.

În final, participanții au apreciat înalt efortul însemnat depus în organizarea și desfășurarea conferinței de către cele două facultăți de domeniu – FCIM (decan – **Ion Balmuş**, conf.dr.) și FRT (decan – **Sergei Andronic**, conf.dr.) și tuturor organizatorilor.

Earth Rover-2011

Concurs studențesc al sistemelor robotice mobile

Programul Conferinței Internaționale ICMCS-2011 a inclus și finala concursului studențesc internațional **Earth Rover-2011** în domeniul sistemelor robotice mobile, **organizat în cooperare cu Fundația „World Genesis Foundation United Nations” din SUA, președinte – dl David Anderson (care a fost și președintele juriului de concurs) și Compania de telefonie mobilă „Orange-Moldova” (director general – Ludmila Climoc) – în cadrul parteneriatului cu UTM, Orange susține Conferința Internațională ICMCS deja al patrulea an consecutiv.**

Studenții au lucrat la confecționarea roboților în echipe. Au participat 6 echipe: UTM-Computers Sciens, UTM-Microelectronics, Colegiul de Informatică (RM), Universitatea Suceava (România), Universitatea Cernăuți și Universitatea Odessa (Ucraina). Echipele și-au prezentat roboții în acțiune pe stadionul asfaltat din campusul „Râșcani”.

Juriul concursului a fost alcătuit dintr-o echipă de personalități de prestanță: **Dumitru Prunariu**, primul cosmonaut român; **Corneliu Chișu** din Canada, membru al Comisiei pentru Apărare, deputat în Parlamentul canadian (de origine român); **Alexandru Mironov** din România, scriitor, jurnalist, politician român, fost ministru al tineretului și sportului; **Sorin Repanovici** din România, vicepreședinte al Fundației „World Genesis”; **Sergei Lisenko** din Federația Rusă, Centrul de Cultură și Știință a Federației Ruse în Moldova.

Echipele câștigătoare plasate pe primele 3 locuri au fost premiate de către compania Orange. Clasamentul s-a prezentat în felul următor: **Locul I** – Universitatea din Cernăuți (premiu – laptopuri pentru fiecare membru al echipei oferit de Compania „Orange”);

Locul II – UTM-Calculatoare (premiu – telefoane mobile din partea „Orange”); **Locul III** – Universitatea Suceava (premiu – telefoane mobile din partea „Orange”); **Locul IV** a fost conferit catedrelor „Microelectronica și Dispozitive cu Semiconductori” (șef – dl **Victor Șontea**, prof. univ. dr.) și „Calculatoare” (șef – **Emilian Guțuleac**, prof. univ. dr. hab.); **Locul V** – Colegiul de Informatică din Chișinău.

Ludmila Climoc, Director General Orange Moldova: „*Avem un parteneriat durabil cu Universitatea Tehnică din Moldova de 6 ani. În tot acest răstimp am susținut universitatea și studenții în toate inițiativele lor, deoarece credem că tehnologiile stau la baza dezvoltării și reprezintă viitorul, iar Orange acordă o atenție deosebită inovării și transferului tehnologic.*”

Ion Bostan, Rector, Universitatea Tehnică din Moldova: „*Suntem bucuroși de parteneriatul cu Orange-Moldova. Numai în ultimii 2 ani Orange a alocat peste 1 milion de lei pentru dezvoltarea proiectelor UTM. Din aceste considerente, avem o deosebită plăcere să acordăm dnei Ludmila Climoc, Director General Orange Moldova, titlul de Senator de onoare al Universității Tehnice.*”

Pe lângă susținerea acordată în cadrul Conferinței Internaționale ICMCS-2011 și a Concursului **Earth Rover-2011**, Compania Orange a creat anterior o clasă de computere și un laborator de tehnologii mobile în cadrul Facultății Calculatoare, Informatică și Microelectronica, a oferit burse Orange, locuri de practică pentru studenți, a susținut și alte proiecte interesante și inovatoare. Acest parteneriat este unul strategic, care vine să reconfirme statutul Orange de companie social-responsabilă.

Conferințe internaționale

SIELMEN-2011

În perioada 11-15 octombrie 2011 a avut loc cea de-a 8-a ediție a **Conferinței Internaționale de Sisteme Electromecanice și Energetice** (*International Conference on Electromechanical and Power Systems*) – **SIELMEN 2011**, organizată în comun, la Craiova, Chișinău și Iași, de cele trei facultăți de profil: Facultatea de Inginerie în Electromecanică, Mediu și Informatică Industrială din cadrul Universității din Craiova, Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată a Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași și Facultatea de Energetică din cadrul UTM.

Acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat în cuvântul inaugural că au trecut deja 14 ani de când SIELMEN întrunește în mod alternativ la Chișinău, Iași sau Craiova savanți care ne pun la curent cum avansează cercetările pe plan mondial. Sunt bucuroși că alături de cercetători cu experiență din învățământ, cercetare sau economie se află tineri doctoranzi, masteranzi, studenți. Deci firul cercetărilor în domeniu va continua.

Cu dreptul de gazdă, prof. univ., dr. **Ion Stratan**, decanul FEn, UTM, și-a împărtășit frumoasele sentimente pe care le are față de organizatorii din România și RM. Simplul fapt că suntem la a 8-a ediție este cel mai convingător argument al importanței acestei manifestări științifice.

În cadrul celor 7 ediții anterioare ale SIELMEN au fost prezentate cca 1300 de referate publicate în 18 volume. Actuala ediție, organizată pe 9 secțiuni și 2 workshop-uri, a cuprins peste 90 de lucrări științifice axate în majoritate pe probleme ale optimizării consumurilor, creșterii randamentului, utilizării resurselor de energie regenerabile. Este semnificativ și faptul că la conferință a fost

reprezentat și mediul economic – diferite întreprinderi din domeniu.

Decanul a menționat că Facultatea de Energetică a UTM colaborează fructuos cu ÎS „Moldelectrica”, întreprinderea cu capital străin „Union Fenosa”, Institutul de Proiectări Tehnologice, societățile „Termocom”, „Infobusiness”, „Electrotehnoimport”, „Red-Nord”, „Energcom”, „Energotor”, „Volta” etc. Un exemplu de colaborare eficientă: SA „Red-Nord” produce în serie transformatoare de mică putere proiectate de Facultatea de Energetică a UTM. Au fost elaborate soft-uri privind calculul consumului tehnologic pentru rețelele de transport energetic. Au fost confecționate generatoare și motoare cu magneți permanenți pentru sistemele de energie eoliană și hidrolică.

Dr. **Sorin Enache**, decanul Facultății de Inginerie în Electromecanică, Mediu și Informatică Industrială a Universității din Craiova, a menționat că istoria de mai mulți ani a Conferinței SIELMEN demonstrează că mergem pe calea cea bună a cercetării și didacticei.

Și **Alexandru Sălceanu**, decanul Facultății de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată a Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași, a reiterat că SIELMEN este o manifestare științifică de rang european, această conferință aducând în vizor progresul neabătut în cercetările domeniului energetic și a pregătirii specialiștilor în facultăți.

„Sisteme de conversie a energiilor regenerabile: eoliană, hidrolică, solară” a fost primul raport prezentat la conferință, autor – acad. Ion Bostan, rectorul UTM.

Decanul de la Iași, dr. Sălceanu, pe post de moderator al conferinței care i-a revenit prin rotație, a menționat că seniorul Ion Bostan a alăturat cu înțelepciune în cercetarea subiectului abordat reprezentanți ai vârstei de mijloc, în persoana prof. univ., dr. **Valeriu Dulgheru**, conf., dr. **Ion Sobor**, dar și juniori – dr. **Viorel Bostan**, lectorul superior **Anatol Sochireanu** ș.a. Astfel se transmite firul interminabil al investigației științifice benefic pentru progres.

„Probleme actuale ale sudării în contextul globalizării economiei”

În zilele de 13-14 octombrie 2011 UTM a găzduit Conferința Internațională privind problemele unei foarte importante ramuri industriale – sudura. Conferința a fost organizată de Asociația de Sudură din România (ASR) împreună cu UTM și întreprinderea industrială SA „Incomaș” din Chișinău. Importanța domeniului sudurii în contextul globalizării economiei pe plan mondial a fost subliniată de participarea foarte largă la conferință a diferitelor universități, societăți profesionale, întreprinderi din România și R. Moldova. Conferința a fost patronată de Federația Europeană de Sudură (EWF), cu prezența personală a dlui **Dorin Dehelean**, președintele EWF și director executiv al Asociației de Sudură din România. Totodată, dl Dehelean este și un vechi prieten al UTM, ajutând catedrele respective de la noi să stabilească procesul didactic în domeniul dat, scopul final fiind înființarea specialității aca-

demice de sudură, care deja se prefigurează într-un viitor apropiat.

În cuvântul de deschidere acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat că domeniul sudurii a devenit extrem de important în Republica Moldova, dat fiind arealul tot mai larg de dezvoltare a sectoarelor: construcții industriale și civile, construcții de mașini, transporturi, urbanism și arhitectură, industria ușoară, energetică.

Rectorul a concretizat mai multe fapte de ajutor frățesc din partea României, prin Asociația de Sudură, condusă de dl Dorin Dehelean. Este vorba de fondarea unui centru de formare continuă a inginerilor-sudori. Mai este vorba și de conectarea UTM la Sistemul Informațional Internațional de sudură. Au fost și inițiative de pregătire a câtorva doctoranzi de la UTM în privința sudurii.

Dar pe linia pregătirii cadrelor de specialiști de diferite în domeniul sudurii mai avem multe de făcut. Și în acest sens, a adăugat rectorul UTM, Conferința Internațională „Probleme actuale ale sudurii în contextul globalizării economiei” aduce UTM un mare spor de cunoștințe – capitol prețios spre a ne conforma exigențelor didactice moderne instituind o specialitate nouă în cadrul Facultății de Inginerie și Management în Construcția de Mașini, UTM.

Rectorul UTM a exprimat mulțumiri Asociației

de Sudură din România, Federației Europene de Sudură (EWF) pentru organizarea unei asemenea conferință de anvergură la noi la UTM, fapt ce va stimula și mai intens atitudinea științifico-organizatorică față de domeniul sudurii la nivelul cerințelor contemporane.

Dr. **Valentin Amariei**, prorector UTM, conf., dr. moderatorul și animatorul Conferinței a subliniat că Universitatea Tehnică a Moldovei este membru Asociației de Sudură din România (ASR) și acest fapt ajută foarte mult R. Moldova în general pe linia dezvoltării sectorului dat atât de necesar economiei noastre. Despre acest aspect și multe celelalte în activitatea Asociației de Sudură din România (ASR) a vorbit președintele acesteia dl Adrian Cămpureanu. D-sa a specificat că într-o ședință comună româno-moldavă a unui grup de inițiativă s-a hotărât ca în afară de Universitatea Tehnică a Moldovei toți membrii diferitelor asociații de sudură din Republica Moldova să fie constituiți și membri ai Asociației de Sudură din România, iar ASR să înființeze o filială a sa la Chișinău. Acest pas organizatoric integrativ va spori desigur gradul de modernizare europeană a sectorului de sudură în ambele țări surori.

Dr. Dorin Dehelean, în calitate sa de director executiv al ASR, a ținut să precizeze că procesele de sudură înseamnă nu doar materiale și tehnologii, ci și sudura colaborărilor, a prieteniei, iar D-sa personal precum și colegii din România cu care a venit la Chișinău se simt aici, de bună seamă, ca acasă în căldura sentimentelor confracțiilor din Moldova.

La conferință au participat reprezentanți ai domeniului de la Universitatea „Politehnica”, București; Universitatea „Transilvania” Brașov; Universitatea „Dunărea de Jos” Galați; Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași; Colegiul Tehnic, Reșița; Universitatea Tehnică a Moldovei; E-QSE Consulting, Timișoara; Linde Gaz România SRL Timișoara; Ministerul Economiei din RM; IPSSTOIP, Chișinău; Sudotim Timișoara; DUCTIL, SA Buzău; Sudorex SRL Iași; KIMET SRL, Târgul Secuiesc; Introsop, Chișinău etc. În total au participat activ cu referate și la întâlniri tehnico-comerciale cca 70 de întreprinderi din R. Moldova și cca 50 din România. Conferința a fost complementată și de o expoziție extinsă de materiale și aparate de sudură, prezente azi pe piața europeană, cu care ocazie s-a făcut un consistent schimb de informații utile pentru R. Moldova și România.

În cadrul celor două zile de lucru ale conferinței a fost organizat și un seminar cu genericul „Implementarea sistemului european și internațional de calificare și certificare a personalului în domeniul sudurii”.

Conferință științifico-practică

Cum poți să devii un manager de succes? Care este rolul universității în formarea abilităților de antreprenoriat la tinerii dornici să se afirme în acest domeniu? Cum cultivă FIEB spiritul antreprenorial în rândul viitorilor economiști, dar și a studenților de la celelalte facultăți ale UTM? Care este rostul educației antreprenoriale pentru viitorii ingineri? Acestea sunt doar câteva dintre reperatele Conferinței naționale științifico-practice cu participare internațională „**Antreprenoriat. Ingineria afacerii**”, desfășurată în zilele de 13-14 octombrie 2011 la UTM, cu susținerea Facultății de Inginerie Economică și Business (reprezentată la conferință de decan, dl **Nicolae Turcanu**, conf. univ., dr., dar și de numeroși profesori și studenți) și Centrului de Asistență Antreprenorială și Management (reprezentat de directorul executiv, dna **Carolina Lozovanu**, conf. univ., dr.).

Destinată studenților, masteranzilor, doctoranzilor, tinerilor cercetători, conferința a fost organizată în 3 secțiuni – „Inițierea și gestiunea afacerilor”, „Ingineria afacerii” și „Educație antreprenorială”, scopul urmărit fiind de a contribui la încurajarea dezvoltării antreprenoriale a tinerilor printr-un schimb eficient de opinii și experiență, dezbateri cu privire la crearea „valorii antreprenoriale”, inițierea și gestionarea afacerilor, activități științifice și implementări practice în sectorul real.

Conferința s-a bucurat de o reprezentare largă atât a mediului științifico-educational, cât și a celui public-privat din sectorul economic, dorindu-se astfel a stabili și a dezvolta în continuare o punte de legătură între domeniul educațional și mediul economic.

Referindu-se la importanța conferinței, dl prim-prorector al UTM **Petru Todos**, prof. univ., dr., a menționat că inițiativa colaborării mai strânse între mediul universitar și cel economic în vederea orientării antreprenoriale a tinerilor este o urmare a Proiectului TEMPUS de parteneriat a

nar due **Gunderson**, directorul Proiectului „Entrance 2 your business”, care s-a referit la dezvoltarea antreprenoriatului prin business incubare la Soroca. Un asemenea Incubator este unic în RM și rezultatele acestuia sunt deja vizibile în regiune.

Vicedirectorul Proiectului „Entrance 2 your business”, dna **Lucia Ușurelu**, a menționat că Incubatorul de Afaceri din Soroca este un exemplu perfect de cooperare între experții norvegieni și autoritățile naționale, între administrația locală și mediul de afaceri, care a dus la crearea Incubatorului, pilonul de dezvoltare a infrastructurii de suport în afaceri din regiune. La ora actuală Incubatorul are o suprafață de 1700 mp, clădirea fiind reparată în întregime și dotată cu echipamente industriale și de birou necesare celor 17 companii incubate. Acestea au fost selectate prin concurs deschis, beneficiind de condiții preferențiale la plata chiriei, de sprijin și asistență din partea specialiștilor în dezvoltarea afacerii.

„Antreprenoriat. Ingineria afacerii”

Durata de incubare este de 3 ani, timp în care companiile sunt învățate să-și asigure propria existență pe piață.

În rol de gazdă, decanul FIEB **Nicolae Turcanu** a abordat subiectul formării competențelor antreprenoriale în cadrul instituțiilor de învățământ, în special a facultății pe care o conduce. D-lui a fost completat prin ample luări de cuvânt de către profesorii-colegi – **C. Lozovanu**, conf. univ., dr., **T. Manole**, dr. hab., prof. univ., **D. Ușanli**, conf. univ., dr., șeful Catedrei „Inginerie și Management în Sisteme de Producție”, **V. Mamaliga**, conf. univ., dr., șeful Catedrei „Economie și Management Industrial”, **D. Secrieru**, lector superior, Catedra „Inginerie și Management în Sisteme de Producție”, care au vorbit despre cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior și sectorul real cu scopul formării competențelor antreprenoriale.

O secțiune specială a conferinței a fost

universităților cu întreprinderile, în baza experienței acumulate în cadrul Uniunii Europene și a experților universitari și non-universitari din mai multe țări.

Dna **Larisa Bugaian**, prof. univ., dr. hab., prorector UTM pentru studii de masterat și doctorat, a subliniat necesitatea educației antreprenoriale pentru ingineri, cu care scop la UTM au fost deschise specialități de economie și management la toate cele 10 facultăți. Prin cultivarea la studenți a aptitudinilor antreprenoriale-manageriale, universitatea își asumă rolul de agent al schimbării și bunăstării sociale.

Dna **Iulia Iabanji**, director executiv ODIMM, le-a vorbit participanților la conferință despre Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului IMM, care este promotorul antreprenoriatului în Republica Moldova. Totodată, ODIMM promovează tinerii dornici de a se implica în afaceri, care sunt consultați, ghidați și susținuți de a participa în cadrul proiectelor în derulare pe teritoriul RM. 98% din numărul total al întreprinderilor din Republica Moldova sunt întreprinderi micro, mici și mijlocii (IMM), constituind forța motrice de creștere economică a țării.

Dna **Alexandra Cann**, directorul SA „Artima”, s-a referit la necesitatea acumulării cunoștințelor economice, acestea constituind baza unei gestiuni eficiente a afacerii. D-și a exemplificat cu diferite crâmpene din propria activitate: studii medii cu eminență urmate de cursuri profesionale serale, apoi constituirea unei cariere strălucite începând de la calitatea de muncitor de rând până la cea de director de întreprindere și ministru. O biografie ca o carte, un veritabil manual de formare profesională.

La conferință a fost prezent și dl **Gun-**

consacrată prezentării celor mai bune business-planuri elaborate de către studenții UTM și acordării premiului „**Cel mai bun business-plan**”. Au fost selectate 7 lucrări, în care studenții și-au propus să deschidă virtual diverse afaceri: spălătorie auto, restaurant în stil galaxian, servicii de consultantă, instalare și deservire a utilajelor termoelectrice sau agricole, o fermă de creștere a caprelor și de producere a laptei și brânzeturilor sau de fabricare a unor băuturi răcoritoare.

Evaluate după criteriile de inovativitate și originalitate a ideii de afaceri, viabilitatea pe piață, profitabilitatea, valoarea adăugată pentru consumatori, interesul antreprenorial, impactul social și potențialul de dezvoltare în continuare, dar și a îmbinării fericite a ingineriei cu economia, Comitetul științific al concursului a desemnat învingătorii:

Locul I: Nicolaiță Dumitru – pentru planul de afaceri „Capilabri” SRL (creșterea caprelor și producerea laptei și brânzeturilor);

Locul II: Șvidenco Serghei – pentru planul de afaceri „Ecoteh” SRL (instalarea și deservirea utilajelor termoelectrice);

Locul III: Andrieș Tudor – pentru planuri de afaceri „Andrieș Tudor” (fabricarea băuturii răcoritoare „Granita”).

Participanții la conferință au ajuns la o concluzie logică pe marginea tematicii abordate: beneficiile educației antreprenoriale nu se limitează la stimularea înființării de întreprinderi, a afacerilor inovatoare și a creării de noi locuri de muncă. Antreprenoriatul este o competență necesară tuturor, ajutând tinerii să devină mai creativi și mai încrezători în orice activitate pe care o întreprind.

Studentii pentru studenti BEST te ajută în formarea carierei

O soluție ar fi implicarea în diverse ONG-uri. În mediul universitar din RM cele mai reprezentative ONG-uri studențești sunt **BEST – Board of European Students of Technology** din cadrul UTM și **AIESEC** de la ASEM. Există și ONG-uri de voluntari – **Academia ideilor, Pro PLUS, Media Point**.

Cum poate un ONG contribui la dezvoltarea unui viitor specialist?

Indiferent de domeniul de activitate, un ONG își formează de sine stătător personalul și își asigură existența financiară și materială. Cum? Elaborează planuri strategice, organizează diverse traininguri – *Team Work, Time Management, Leadership, Soft Skills, Team Building*, oferindu-le tinerilor posibilitatea de a-și dezvolta abilități de management, competențe de lucru în diverse proiecte, îi învață a-și planifica corect acțiunile, a distribui chibzuit resursele. Toate acestea ajută la dezvoltarea gândirii *solution-oriented* și la formarea *aware of your resources*.

BEST este o organizație studențească, non-profit, apolitică, fondată la Berlin în martie 1989 ca răspuns la nevoia de a încuraja comunicarea, cooperarea și schimbul cultural între studenții de la facultățile tehnice din Europa. **Grupul Local BEST Chișinău** a fost înființat în iulie 2007 la inițiativa de 6 studenți ai UTM, mentorul de bază fiind Grupul Local BEST Iași. BEST Chișinău este unicul ONG studențesc din cadrul UTM.

Personal sunt membră BEST din octombrie 2010. Pe parcursul unui an am avansat de la calitatea de membru aspirant la cea de membru oficial, apoi de membru activ cu drept de vot. Această avansare s-a datorat îndeplinirii

Pe lângă activitatea noastră principală – studiile, care ne oferă o bună bază teoretică, noi, studenții, avem nevoie și de o practică reală pentru a ne dezvolta noi abilități de comunicare, formare a spiritului de inițiativă, dar și pentru a obține o anumită experiență – condiție obligatorie la angajarea în câmpul muncii.

unor task-uri, care presupuneau inițial o muncă de rutină – aprobarea la rectorat a diferitor activități BEST, *infodesk*-uri pentru recrutarea a noi membri, după care am avut o sarcină mai complexă – responsabil HR – *Human Resource* pentru organizarea evenimentului **BEC – BEST Engineering Competition** din 21-27 martie 2011.

În funcția de responsabil HR, pentru a atrage mai mulți participanți, am format o echipă de studenți de la Facultatea de Inginerie Economică și Business cu care am participat la proba *Case Study* – am elaborat o campanie de promovare a unui dispozitiv original de înregistrare a viselor, pe care l-am numit „Visograf”. Efortul nostru a fost apreciat – ne-am plasat pe locul I, fapt ce ne-a oferit posibilitatea de a participa la ediția regională – **RoBEC**, care a întrunit și studenții de la diferite universități tehnice din România: Iași, București, Timișoara, Cluj, Brașov.

În cadrul unui alt eveniment BEST – **Summer Course „Brand your product. Brand yourself”** (10-21 iulie 2011) am avut funcția de *Academic Responsible* – o misiune importantă, deoarece evenimentul a întrunit 22 de studenți din diferite țări – Spania, Franța, Estonia, Polonia, Ucraina, România, Italia, Portugalia, Belgia, Olanda, Slovacia, Croația, Suedia, Rusia și bineînțeles din Moldova – de la UTM și USM, care au venit să învețe de la noi ce înseamnă Brand. Am apelat la diferite companii, gășind susținere din partea Moldcell, Magenta, Training Center „Level UP”, Delmark, Zavulan, care au predat cursuri la temă, ne-au oferit produsele lor sau ne-au susținut financiar.

În cadrul acestui curs studenții au aflat ce este un brand, au studiat istoria, procesul de formare a brandului, cui este adresat acesta, cum se prezintă și ce înseamnă de fapt un brand. Un exemplu practic, foarte semnifi-

cativ în subiectul cursului a fost prezentat în baza firmei Zavulan&CO SRL, specializată în fabricarea produselor din carne. Aplicând cunoștințele din cadrul cursului, studenții le-au sugerat reprezentanților firmei cum să-și formeze corect brandul: ce trebuie să reprezinte acesta, ce culoare să aibă, ce mesaj să transmită și cum ar trebui conceput ambalajul. A fost o lecție de antreprenoriat atât pentru studenți, cât și pentru companii, iar noi, membrii BEST, suntem mândri că ne-am găsit rostul în această reciprocitate.

Buna desfășurare a acestor evenimente a necesitat aporturi materiale și financiare – o altă sarcină a membrilor BEST. În acest scop am elaborat o strategie de atragere a resurselor: am perfectat mapa-ofertă pentru companii, care a inclus descrierea organizației europene BEST și a Grupului BEST Chișinău, scopurile evenimentului, și pachete promoționale **BEST pentru Companii** (promovare) și **Companii pentru BEST** (sponsorizări), cu care am apelat la diverse companii și am obținut susținere financiară și logistică.

Sub auspiciile BEST se desfășoară numeroase *trainshop*-uri pentru doritorii de a avansa în bordul organizației: *beRICHER*, *beKNOWN* și *bePROUD*.

beRICHER se descifrează ca creșterea veniturilor prin cooperarea sinceră cu resurse externe. Acest *trainShop* este destinat viitorilor vicepreședinți BEST pentru FR – *FundRaising*. Pentru că mi-am dorit să activez în acest domeniu, am participat în luna mai la *TrainShop-ul beRICHER* organizat de Grupul Local BEST Lviv, Ucraina – un training de o săptămână, care a întrunit participanți din diferite țări ale Europei și a inclus cursuri despre cum trebuie să funcționeze departamentul FR al unui ONG: cursuri teoretice, simulări de contactare a companiilor și negocieri, menite să contribuie la formarea unui manager de succes. Un alt scop al *beRICHER* este de a contribui la perfecționarea activității LBG-urilor (Grupurilor Locale BEST) în vederea colectării fondurilor: ce probleme pot să apară pe parcurs, cum pot fi acestea evitate/depășite, distribuirea și utilizarea corectă a fondurilor etc.

beKNOWN este destinat viitorilor vicepre-

ședinți PR, oferind cunoștințe în Marketing și Relații Publice, iar *bePROUD* – viitorilor vicepreședinți HR.

Aceste *TrainShop*-uri formează o veritabilă forjărie BEST a viitorilor lideri, în care tinerii cu potențial învață cum se efectuează o planificare strategică a personalului, cum să motiveze și să stimuleze membrii organizației, cum să creeze o atmosferă favorabilă în colectiv și să obțină o eficiență și o plăcere maximă din această activitate.

În cadrul marii organizații europene *Board of European Students of Technology* – BEST, care întrunește 91 de Grupuri Locale din 31 de țări europene, activează o echipă financiară – *finTEAM*, alcătuită din membri BEST implicați la nivel internațional și interesați în relațiile corporative și de colectare a fondurilor cu scopul de a stimula cooperarea între diferite companii internaționale, asigurând o bună promovare a acestora în cadrul BEST, dar și o comunicare continuă între *finTeam* și alte departamente BEST. Prin perspectiva membrilor săi (cca 3000 de membri) BEST este văzut ca o fabrică inovativă, în cadrul căreia studenții au oportunitatea de a realiza diverse proiecte europene dedicate altor studenți – *Studenții pentru studenți*.

Potrivit unor sondaje, cca 5% din membrii BEST își deschid propriile afaceri, iar activitatea antreprenorială desfășurată de către ei este de fapt mult mai amplă, deoarece unii ajung să-și deschidă chiar câte 3-4 și mai multe afaceri. Un exemplu de succes înregistrat de Grupul Local BEST Chișinău rezidă în faptul că trei membri *Alumnae* și-au deschis propriile firme în domeniul serviciilor de consultanță. Una dintre acestea – Training Center „Level UP” – s-a afirmat în calitate de sponsor la Summer Course-2011 „Brand your product. Brand yourself”.

Implicarea în diferite activități, inclusiv cu susținerea BEST, le permite studenților să-și extindă orizontul general-uman și cultural-spiritual, gândirea critică și creativă, să efectueze schimburi de idei cu tineri din alte țări, să redescopere lumea și să se facă utili pe piața muncii.

Elina ROMANCIUC,
studentă FIEB, a. III,
vicepreședinte FR BEST Chișinău

Cărțile sunt moștenirea noastră

Pe 31 august a.c. în sediul Bibliotecii Naționale a RM și-a desfășurat lucrările cea de-a 20-a ediție a Salonului Internațional de Carte, dedicată Anului Grigore Vieru și Aniversării a 20-a de Independenței Republicii Moldova. Peste 300 de edituri din 18 țări, inclusiv SUA, Marea Britanie, Japonia, Franța, Italia, Germania, Ungaria, Cehia, România, au prezentat cca 10 000 de titluri de carte. În acest an s-a remarcat o creștere vădită a fluxului de vizitatori, numărul acestora ajungând la 18000. Publicul a evidențiat calitatea înaltă a publicațiilor expuse, dar și importanța evenimentului în viața culturală a țării.

Salonul a găzduit diverse expoziții tematice de carte, grafică, pictură, ateliere de creație, mese rotunde, conferințe, salonul muzical și peste 300 de lansări de carte. Pentru cele mai bune lucrări au fost decernate 50 de premii, între care: **Premiul „Restitutio”**

– pentru cartea **A. Vartic** „Magistralele tehnologice ale civilizației dacice”, Editura Vicovia, Bacău; **Premiul „Memorie”** – dlui **Alexei Vakulovski** pentru cartea „In gura foamei”. Institutul pentru Victimele Totalitarismului; scriitorului **Vladimir Beșleagă** pentru cartea „Destine transnistrene”; dlui **Boris Vasiliev** pentru cartea „Stalin mi-a furat copilăria”; **Premiul pentru poezie** – scriitorului **Nicolae Dabija** pentru volumul „Poeme pentru totdeauna”. Editura Princesp Edit, Iași; **Premiul Uniunii Teatrale „Thalia”** – Dlui **Ion Ungureanu** pentru cartea „Teatrul vieții mele”. Editura Cartea Moldovei; **Premiul Document** – istoricului **Ion Buga** pentru cartea „Basarabia Română la cumpănă de milenii”; **Premiu special** – Dlui **Dan Dungaci** pentru cartea „Basarabia e

România?” Editura Cartier etc.

Menționăm participarea Universității Tehnice a Moldovei la acest eveniment prin expunerea mai multor lucrări pe standurile Editurii **TEHNICA-INFO** condusă de prof. **Alexandru Marin**. Au fost lansate bibliografiile acad. **Ion Bostan**, acad. **Teodor Șişianu**, prof. **Alexandru Marin**; manualele „Electrotehnica și electronica”, autor **V. Guțu**, „Sudarea electrică” și „Lăcătușeria” coordonate de **I. Botez**; cărțile de versuri originale și traduceri de **V. Caraganciu**, „Întoarcerea stelelor” de **V. Cobzac**.

Astfel, juriul reprezentat de Ministerul Educației, Ministerul Culturii, Academia de Științe, Uniunea Scriitorilor, a apreciat înalt contribuția Universității Tehnice în dezvoltarea patrimoniului culturii scrise în Republica Moldova:

- **Premiul Biblos – Universității UTM** pentru colecția de biobibliografii
- **Premiul pentru traducere** – profesorului UTM, traducătorului găgăuz **Vlad-Demir Karaganciu** pentru cartea „Sizi Yaydim Kalbima”.

Așadar, îndemn comunitatea universitară să participe la asemenea evenimente în calitate de autori, editori, redactori, traducători, cititori, pentru a păstra prin CARTE legătura generațiilor trecute, prezente și viitoare.

Zinaida Stratan,
director Biblioteca UTM

Studenții donează

Pe 30 august 2011 un grup de studenți ai FUA, Catedra Arhitectură, gr. ARH-092 – **Neculșeanu Vitalie, Sopotean Alexandra, Cașcaval Dumitru, Carpovici Andrei, Cotruță Cristina, Pascari Daniel, Chișlari Alexandru, Olteanu Denis** au organizat sub egida subsemnatei o donație de lucrări pentru școala medie nr.6 din Chișinău și școala-internat din s. Căzănești, r. Telenești. Lucrările au fost realizate pe parcursul anilor de studii 2009-2011, unele dintre ele fiind selectate ca material didactic pentru profesori, iar celelalte urmând să bucure privirile și să dezvolte gustul artistic al copiilor de la cele două instituții nominalizate.

Donația include 30 de lucrări în tehnica guaș, 3 lucrări în tehnica vopselelor de ulei – pentru școala medie nr. 6 și alte 35 de lucrări în tehnica guaș, 7 lucrări în tehnica ulei și 1 lucrare în tehnica mixtă – pentru școala-internat din Căzănești. Lucrările studenților, reprezentând natură statică și peisaj, au fost primite cu bucurie de către copii, care au fost impresionați de subiectul, stilul și tehnica picturilor.

Din partea discipolilor celor două instituții, directoarea școlii-internat **Tatiana Mirzac** a exprimat sincere mulțumiri studenților pentru gestul lor generos, dar și profesorilor, care le-au cultivat dragostea pentru frumos și pentru aproapele lor.

Mariana Hadji-Bandalac,
lector superior, magistru în artă

Reuniune România-Moldova-Ucraina

„Realizări ingineresti și transfer tehnologic interregional”

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a organizat cea de-a II-a ediție a reuniunii științifice trilaterale „Realizări ingineresti și transfer tehnologic interregional: România-Moldova-Ucraina”.

Întâlnirea a beneficiat de o participare largă atât din partea universității-gazdă – prof. univ., dr. ing. **Adrian Graur**, rectorul USV; prof. univ., dr. **Ștefan Purici**, decanul Facultății de Istorie și Geografie; prof. univ., dr. ing. **Radu Pentiu**, șeful Catedrei Electrotehnică, cât și a Universității „Yuriy Fedkovich” din Cernăuți – prof. univ., dr. **Stepan Melniciuk**, prof. univ., dr. **Oleksandr Ushenko**, rectorul și prorectorul, iar de la Chișinău – prof. univ., dr. hab. **Ion Bostan**, rectorul UTM; prof. univ., dr. ing. **Petru Todos**, prim-prorector, și prof. univ., dr. ing. **Valeriu Dulgheru**. Au participat și reprezentanți ai Academiei de Științe Tehnice din România – dr. ing. **Florin Teodor Tănăsescu**, **Marian Duță**, **Dumitru Sacerdotianu**, președintele AGIR **Mihai Mihăiță** și președintele sucursalei AGIR Dolj, directorul Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Craiova **Gheorghe Manolea**.

Participanții la reuniune au prezentat realizări în domeniu și au subliniat importanța activității de cercetare, inovare și dezvoltare în contextul îmbunătățirii performanțelor economice ale celor trei state: România, R. Moldova și Ucraina.

Alături de somități din domeniul educației și cercetării, la reuniune au participat și reprezentanți ai mediului economic – președintele Camerei de Comerț și directorul general al SC Loial SRL **Sorin Iacob**, ing. director tehnic **Iulian Dăscălescu** și directorul general Assist Software **Gheorghe David**, precum și directori ai unor societăți comerciale din jud. Iași, Craiova, București, Botoșani, susținerea și colaborarea cărora este fundamentală pentru crearea unor conexiuni între mediul universitar și cel de afaceri.

Trecând în revistă cele mai recente realizări, tehnologii și proiecte din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava și Centrului EMAD, rectorul **Adrian Graur** și-a exprimat speranța ca la edițiile ulterioare să participe și exponenți ai mediului de afaceri din Moldova și Ucraina. Cercetătorii universității-gazdă au prezentat și ultimele cercetări în domeniul energiilor neconvenționale, studii și analize privind motoarele solare bazate pe conversia helio-ter-

mo-magneto-mecanică sau motoarele electrice solare.

Prof. univ., dr. hab. rectorul **Ion Bostan** și prof. univ., dr. ing. **Valeriu Dulgheru** au expus proiectele UTM privind elaborarea turbinelor eoliene, a agregatelor eoliene – destinația, evoluția, metodele de perfecționare, transformarea energiei apei în energie electrică cu ajutorul unei microhidrocentrale. „Un obiectiv al întâlnirii noastre este de a ne cunoaște reciproc realizările în vederea colaborării și, ulterior, accesarea unor fonduri europene. Cele trei universități reprezentate la for provin din țări eligibile proiectelor transfrontaliere”, a declarat **Ion Bostan**.

Pe marginea aceluiași subiect s-a pronunțat și reprezentantul Secretariatului Tehnic Comun al Programului Operațional Comun România-Ucraina-Moldova 2007-2013, care a

prezentat posibilitatea finanțării proiectelor cu privire la activitatea de cercetare, inovare și dezvoltare în cadrul „Priorității-1”: către o economie mai competitivă a zonei de frontieră a programului și a fost anunțată organizarea, în perioada următoare, de către Secretariatul Tehnic Comun a două forumuri de parteneriat, la Odessa și Chișinău, în perspectiva celei de-a doua lansări de propuneri de proiecte în cadrul Programului dat.

Prof. univ., dr. ing. **Florin Tănăsescu**, președintele Comitetului Electrotehnic Român, a subliniat importanța acțiunilor de promovare a activităților de cercetare, inovare și dezvoltare, precum și necesitatea schimbului de experiență și de bune practici între cele trei țări.

În atenția invitaților au fost aduse și lucrări în care managerii de firme au reflectat pe tema resurselor energetice – energie electrică, solară, eoliană, pe biomasă, variante de centrale în cogenerare (cum sunt cele de la Suceava), dar și pentru localități de 40-50 mii de locuitori. Dr. ing. **Dumitru Cucuereanu** și **Mihai Eremia** de la SC Q SRL

din Iași au expus un material privind utilizarea energiei soarelui în producerea energiei electrice, încălzirea locuințelor și edificiilor administrative.

Dr. ing. **Valeriu Iftimie**, directorul general Elsaco-Electronic Botoșani, și ing. **Adrian Bălteanu**, director executiv, au expus un material referitor la realizarea unui parc eolian în jud. Botoșani și au prezentat informații privind utilizarea și eficiența pompelor de căldură.

Prima zi a reuniunii s-a încheiat cu un pelerinaj la Casa memorială a poetului Nicolae Labiș de la Mălini și la Mănăstirea Slatina. Evenimentul „cap de afiș” al celei de-a doua zi a manifestării l-a constituit festivitatea de decernare a titlului de Doctor Honoris Causa acad. **Ion Bostan**, rectorul Universității Tehnice a Moldovei.

Radu Munteanu, Adrian Graur, Nicolae Dabija –
Doctori Honoris Causa ai UTM

În Laudatio rostit la adresa dlui prof., dr. ing. **Adrian Graur**, rector al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, dl **Petru Todos**, prim-prorector pentru studii al UTM, a menționat că distinsul profesor sucevean este unul dintre discipolii profesorului universitar Nicolae Boțan, originar din Basarabia, considerat fondatorul școlii românești de acționări electrice. Prof. Graur a împrumutat și perfecționat modul de a fi al mentorului său, reușind prin rezultatele obținute în domeniul ingineriei electrice și electronice să devină unul dintre cei mai apreciați ingineri din România. Rezultatele cercetărilor sale însumează 73 de articole în reviste de specialitate din România și străinătate, 100 de lucrări științifice la manifestări științifice internaționale și 61 – din România, 17 monografii, 14 brevete de invenție, 10 premii și medalii la Saloane naționale și internaționale. Amintind despre influența pe care prof. Boțan-magistrul a avut-o asupra prof. Graur-discipol, am putea menționa apartenența celor doi la aceeași școală, cea a temeiniciei lucrurilor și a deschiderii maxime spre activitățile de pionierat. Dacă Boțan a creat primul laborator din România în domeniul acționărilor electrice și a predat și tipărit primele cursuri de acest gen, Graur reușește să facă posibilă în universitatea pe care o conduce construcția Laboratorului de Compatibilitate Electromagnetică cu cea mai mare cameră anecoică din România, cu o bandă de până la 40 GHz. Iar în calitate de editor-șef al revistei „Advances in Electrical and Computer Engineering” adună în jurul său colegii într-unul dintre cele mai de succes proiecte științifice din România.

În discursul de răspuns, proaspătul DHC al UTM **Adrian Graur** a prezentat „epopeea” instituțiilor de învățământ superior din România, prinse în chingile legilor învățământului și educației, care nu se racordează și, respectiv, nu contribuie la dezvoltarea și prosperarea învățământului superior. Reflectările sale, expuse pe un suport video și însoțite de fragmente de texte, grafice și diagrame și o cronologie detaliată pe luni, zile, ore, minute, denotă atât perseverența proprie, demnă de apreciere și

admirație, pentru destinul viitorului științei naționale, cât și a colectivului universitar pe care îl conduce.

În cuprinzătorul Laudatio rostit la adresa poetului, publicistului, scriitorului, omului politic, acad. **Nicolae Dabija**, vicerectorul UTM pentru activitatea științifică **Valerian Dorogan** a menționat că înaltul titlu academic se acordă „pentru întreaga activitate literară, publicistică, culturală, științifică, pedagogică (și ca autor de manuale) cu impact remarcabil asupra tinerei generații, Nicolae Dabija fiind numit Inginer al sufletului Neamului Românesc”.

Emoționat, în mantie, cu tocă, buchete de flori, în discursul său de mulțumire poetul și-a reînviat copilăria cu părinții tineri, cu bunici și unchi, apoi anii de școală și a declamat mândru poezia care l-a făcut celebru în satul său natal pe când avea 7 ani. La serbarea „consacrată” armatei sovietice, elevul din clasa I-a a recitat o poezie „despre armata sovietică”, cum i-a spus învățătorul, găsită în revista „Luminătorul” din biblioteca bunicilor:

Dragi feciori ai țării mele,
Stați de pază la hotare,
Noi cu Regele în frunte
Face-om România Mare!

În sala de festivități a UTM era prezent și un martor unic al aceluși concert: colegul de clasă, domnul inginer Alexe Gărgăun, care, scriind poezii, a intrat la Politehnică, iar Nicolae Dabija, care desena și se visa arhitect, a întârziat cu

o zi să deponă actele atunci, în 1966, reușind să ajungă aici tocmai acum. „Iată-mă, dragă Alexa, coleg cu tine la Politehnică!”, a declarat cu mândrie poetul.

Prezent la eveniment, acad. **Mihai Cimpoi** a menționat că personalitatea lui Nicolae Dabija denotă o complexitate imposibil de conturat într-o simplă prezentare academică. Ca poet, se afirmă la o vârstă tânără, eminesciană, de 16 ani, cu volumul „Ochiul al treilea”, impunând o nouă gândire mitopo(i)etică. Ca lider al generației șaptezeciste, în ciuda convenționalismului realist-socialist al epocii, rea-

bilita etic și esteticul. Nu Poetul scrie Poezia, ci Poezia îl scrie pe Poet, afirma programatic autorul volumului. Peste ani, Dabija-Poetul a fost completat de Dabija-Prozator, care ne-a dat un roman al identității, al destinului basarabeanului aruncat în Siberiile de gheață, al voinței de a învinge limitele existenței prin dragoste de valori. „Tema pentru acasă” este acum cea mai citită carte în spațiul românesc. Fiind în avangarda Renașterii Naționale, Nicolae Dabija a acordat și revistei „Literatura și arta” statutul de săptămânal luptător.

Decizia Universității Tehnice de a-i acorda titlul de Doctor Honoris Causa alături de profesorii Radu Munteanu și Adrian Graur este o dovadă a deschiderii acestei instituții, conduse de acad. Ion Bostan, spre interdisciplinaritate și spre valorile spirituale, spre dialogul multicultural / multiscentist european și universal.

Aniversări

Ion Vangheli –

70

În cei 46 de ani de activitate pedagogică și științifică la UTM **Ion Vangheli** s-a manifestat atât prin profesionalism, muncă asiduă, cât și prin modestia care-l caracterizează, rezervându-și un loc aparte în colectivul Catedrei Științe Socio-umaniste.

S-a născut la 6 octombrie 1941, în s. Grănauți, r. Râșcani. După absolvirea în 1965 a Facultății de Istorie a USM a fost repartizat la Catedra de Filozofie a UTM. În 1969 este ales prin concurs lector superior, iar în 1970 este înmatriculat la doctorantura Facultății de Filozofie a Universității de Stat din Sankt Petersburg. În 1974 susține teza de doctor, iar în 1975 revine la UTM. A avansat din funcția de lector la cea de conferențiar universitar. În 1993 este ales șef al Catedrei de Politologie, iar în 1997 vine în aceeași funcție la Catedra Științe Socio-umaniste.

Rodul activității sale didactico-științifice se reflectă în factorul uman, în educarea și cultivarea valorilor general-umane a noii generații, în recomandări metodice, manuale și un număr impunător de articole, în care meditează asupra unor probleme de mare actualitate.

Colectivul Catedrei Științe Socio-umane îl felicită cu ocazia jubileului, dorindu-i sănătate, bucurii și realizări fructuoase pe viitor!

OLGA
BUZU –
50

Excelentul pedagog **Olga Buzu**, dr. în științe economice, conf. univ. la Catedra EMI, a făcut legământ cu UTM în 1978, când, după absolvirea școlii nr.1 din Orhei cu medalie de aur, a fost înmatriculată la Facultatea Construcțiilor Industriale și Civile. După absolvirea cu excelență a facultății în 1983 e angajată ca inginer în laboratorul științific al Catedrei Economia și Organizarea Construcțiilor. În 1985 devine aspirantă la Catedra Economia Construcțiilor a Institutului de Inginerie și Construcții din Kiev, în 1989 susține teza de doctor în științe economice și revine la UTM, Catedra EMC, activând ca asistent, lector, lector superior, conferențiar universitar.

În anii 90 a studiat bazele economiei de piață în cadrul unor stagii în România, Ucraina, Austria, SUA, Canada. Experiența acumulată s-a reflectat în primul plan de învățământ pentru specialitatea „Evaluarea bunurilor imobile”, lansată la UTM la recomandarea BM.

A activat în proiectele internaționale finanțate de BM, FMI, Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională. În 1996-2003 a fost consultant local în proiecte privind crearea cadastrului bunurilor imobile în RM. A contribuit la elaborarea cadrului normativ și legislativ al activității de evaluare a bunurilor imobile. Este unul din autorii proiectului Legii cu privire la activitatea de evaluare, a metodologiei de evaluare a bunurilor imobile, a elaborat primul standard național în domeniul evaluării a patrimoniului.

Participă activ la formarea pieței serviciilor de evaluare a bunurilor imobile, fiind vicepreședinte al Comisiei de atestare de stat a evaluatorilor bunurilor imobile, vicepreședinte al Comisiei interdepartamentale pentru elaborarea standardelor naționale de evaluare a patrimoniului. A prezentat asociațiile obștești ale evaluatorilor din RM în Grupul European al asociațiilor evaluatorilor din Europa (TEGoVa) la conferințe internaționale în Viena și Oxford.

Este autor și coautor al 5 cărți în domeniul evaluării bunurilor imobile, peste 70 de articole, lucrări științifice și didactice, participă la conferințe și seminare naționale și internaționale, ultimele având loc la Ljubljana și Viena în 2011. Contribuie la dezvoltarea planurilor de învățământ la specialitățile Evaluarea imobilului și Inginerie și management în construcții. Ține cursuri de specialitate, este conducător științific al unor teze de licență, masterat, doctorat. Efectuează cercetări în domeniul evaluării bunurilor imobile în scopul impozitării, promovează ideea de reformare a activității de evaluare a patrimoniului în condițiile piețelor imperfecte. De bună seamă, este un exemplu excelent de muncă devotată. La mulți ani, stimate Doamnă!

Colectivul Catedrei EMI

„La trecutu-ți mare – mare viitor”, spunea marele nostru Poet. Este ceea ce ne dorim cu toții. Dar fără a ne cunoaște trecutul cum am putea să ne construim un viitor pe potrivă trecutului? Tot mai multe opinii ale cercetătorilor vin să confirme că civilizația europeană (și nu numai) ar fi luat naștere în acest misterios spațiu pontic – carpato-danubian-caucazian. Chiar și Biblia – Cartea Cărților – confirmă parțial acest lucru, menționând că în urma Marelui Potop corabia lui Noe a „ancorat” pe vârful muntelui Ararat (din munții Caucaz).

Un argument sunt și testele efectuate de specialiști asupra unor desene rupestre descoperite în Peștera Coliboaia din Bihor în septembrie 2009, care au arătat că acestea sunt vechi de peste 30.000 de ani. Astfel, picturile

din România, alături de cele din Peștera Chauvet din Franța, reprezintă primele desene ale omului. Descoperirea din Bihor a fost făcută de cinci speleologi români, după care doi specialiști francezi au realizat o expertiză carbon a desenelor, dovedind că acestea au fost realizate acum 32-35.000 de ani. Pe unul din desene sunt reprezentate figuri omenești printre animale, ceea ce denotă că la acea perioadă omul deja domesticise unele animale. Am adăuga aici și trilineul de lângă Hotin, incrustat cu 45 mii de ani în urmă, descoperire asemănătoare cu cele cercetate în grotă Cosquer din Franța, amuleta de la Brânzeni, Basarabia, veche de peste 36 mii ani, descoperită de Nicolae Chetraru, amuleta numerologică de la Mitoc, Prutul de Sus, România, veche de peste 25 mii de ani, palnul portacului gravetian și amuleta descoperite de Ilie Borzic la Cosăuți pe Nistru, de peste 18 mii de ani, senzaționale vestigii arheologice adunate și atât de bine descrise de regretatul Andrei Vartic – cercetător neobosit și mare împătimit al trecutului glorios al neamului nostru. „Distanța de la aceste minunate artefacte și până la apariția bisericii „Sf. Treime” la Siret la 1370, din care s-a dezvoltat superbul stil arhitectonic al românilor ce locuiesc la Est de Carpați (minunata salbă de mănăstiri din nordul Moldovei, pe cea de la Neamț am vizitat-o în cadrul acestui simpozion), adică exact în vechia matcă a cucutenienilor.

Tot mai multe argumente confirmă: cultura pelasgică, pelasgii sunt strămoșii latinilor și strămoșii dacilor. Culturile Cucuteni, Hamangia, Petrești, Sălcuța, Karanovo, Vinca ș.a., dar și ele nă descind din această mare cultură pelasgică.

Indiscutabil, una dintre cele mai răspândite civilizații post-pelasgice este Civilizația Cucuteni, răspândită pe o suprafață de 350 000 km.p. pe teritoriul actual al României, RM și Ucrainei. Basarabia se află chiar în centrul geografic al acestei vechi civilizații. Dar orice inginer știe că un proces începe de la un centru de cristalizare, răspândindu-se în cele patru direcții. Cultura Cucuteni a precedat cu câteva sute de ani toate așezările umane din Sumer și Egiptul Antic.

Avem un trecut istoric mareț. Trebuie însă să facem totul pentru a-l cunoaște mai bine, pentru a-l face cunoscut altora. Simpozionul „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”, având drept scop cunoașterea și promovarea culturii cucuteniene, este o soluție ideală de cunoaștere a trecutului, de diseminare a acestuia prin editarea volumelor de lucrări științifice și difuzarea lor în biblioteci. Cea de-a 6-a ediție a simpozionului și-a desfășurat lucrările la Iași și Bacău – în inima acestei formidabile culturi.

Făcând o retrospectivă a simpozionului, aș menționa excelenta organizare de către mentorul spiritual, prof. Lorin Cantemir, și echipa sa de la UT „Gh. Asachi”, Iași, inimosul prof. Dumitru Olaru, decanii facultăților de electrotehnică, prof. Alexandru Sălceanu, și de mecanică, prof. Cezar Opreșan, directorul complexului muzeal național „Moldova”, dr. Lăcrimioara Stratulat, și directorul muzeului de istorie a tehnicii, Lenuța Chiriță.

Lucrările simpozionului s-au remarcat prin prezența unor distinse personalități ale lumii științifice și culturale din Chișinău, Iași și Bacău: acad. Ion Bostan, rectorul UTM, acad. Gheorghe Ghidirim, ex-ministrul Integrării Europene al României Alexandru Herlea, prof. Peter Lorenz (Universitatea Tehnologică Belfort, Franța), prof. Florin Tudor Tănăsescu (Universitatea Saarbrücken, Germania), acad. Eugen Grebenicov (Academia de Științe a Federației Ruse, Moscova), poetul Nicolae Dabija; prof.

Lorin Cantemir, Mihai Gafteanu, Ion Giurma, Dumitru Olaru ș.a. de la UT „Gh. Asachi” din Iași; Vasile Puu, Adrian Gicu ș.a. de la UT „V. Alecsandri” din Bacău, prof. Valerian Dorogan, vicerector UTM, Valeriu Dulgheru, Vasile Cartofeanu, Aurel Marinciuc, Ilie Manole, Ion Dicusară, directoarea bibliotecii Zinaida Stratan și doctoranzii R. Crudu și M. Guțu de la UTM ș.a., prof. USM Ion Buga, secretar general al Forului Democrat al Românilor din Moldova; directorul Muzeului „Cetatea Sorocii” din Soroca, Nicolae Bulat, numit prietenește „părcălabul de Soroca”; folkistul Marcel Zghelea; corul de elevi al Liceului „Prometeu-Prim” (concertmaistru – Veaceslav Adam).

Evenimentul a fost deschis de corul de copii, care a interpretat imnul Forului Democrat al Românilor din Moldova, muzica și textul aparținându-i lui Aurelian Silvestru.

Prezentarea în plenum simpozionului a unui film cutremurător despre soarta basarabenilor refugiați în România, elaborat de tânăra absolventă a Universității din Sibiu Angela Zaporojan, fiica prof. nostru Sergiu Zaporojan, a lăsat impresii profunde. Programul cultural la Iași, organizat de unul din prietenii Dumitru Olaru, a inclus vizitarea Cetățuiei – un vechi monument istoric românesc, și a cunoscutului local ieșean „Bolta rece”, unde deseori se întâlneau marele poet Mihai Eminescu și marele povestitor Ion Creangă.

La Bacău, tot greu organizării manifestării a căzut pe umerii inimosului profesor și mare prieten al basarabenilor, șef de catedră la Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău Vasile Puu. După festivitatea de conferire a titlului onorific de DHC al Universității „V. Alecsandri” acad. Eugen Grebenicov, lucrările simpozionului au continuat în incinta Centrului de Afaceri și Business din Bacău – un impozant edificiu inaugurat recent. Printre discursurile prezentate s-au evidențiat cel al lui Alexandru Herlea, ex-ministru al Integrării Europene, prof. la Universitatea Tehnologică din Belfort Montbeliard, prof. Peter Lorenz de la Universitatea din Saarbrücken, Germania, prof. Aurel Marinciuc. Deosebit de inspira-

tă a fost prezentarea de către profesorul UTM Valerian Dorogan a primului volum al cărții „Pagini alese din istorie: de la începuturi până la regele Decebal”, scrisă de prof. Lorin Cantemir.

Cea de-a doua zi a simpozionului s-a încheiat cu inflcărată „arheologie poetică” „Pentru Memoria Prutului” a prof. Vasile Puu și un minunat program artistic prezentat de corul de copii al Liceului „Prometeu-Prim” din Chișinău, urmat de cunoscutul ansamblu de muzică populară din Bacău „Busuiocul”. Iar pe terasa Centrului de Cultură Apostu până la miezul nopții cei prezenți au fost delectați cu dumnezeiasca muzică folk a lui Marcel Zghelea, un adevărat Tudor Gheorghe al Basarabiei.

În a treia zi a simpozionului prof. Vasile Puu a pregătit un excelent program cultural. Îmbarcați în microbuze și autoturisme, într-o oră și jumătate am ajuns la minunata mănăstire Neamț. O construcție monumentală, plină de istorie, un centru cultural și educativ. Ne-a impresionat în mod deosebit erudiția stareșului și a călugărului care ne-a însoțit prin mănăstire. Stareșul mănăstirii ne-a făcut o in-curșiune în istoria mănăstirii „Noul Neamț” din Chișcăanii Basarabiei (o localitate mai la sud de Tighina) – aceasta a fost construită de mănăstirea Neamț pe pământurile care îi aparțineau de lângă Tighina. Au urmat vizita la casa de la Humulești a marelui povestitor Ion Creangă și la vestita Cetate Neamț, spre care ne-am ridicat pe jos – o cetate de tip european, de care au rămas puține în Europa... Ulterior, petrecuți de cei care ne-au creat acest confort spiritual, psihologic, dar și material – prof. Lorin Cantemir și prof. Vasile Puu, am urcat în microbuz, ținând calea spre Iași-Chișinău.

Simpozionul internațional „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”, se vrea o continuare a „Podului cu Flori”, însă cu accente mult mai pragmatice, fapt demonstrat și de temele cuprinse în secțiunea a II-a a simpozionului, la care au participat oameni de știință, fizicieni, astronomi, astrologi, matematicieni.

Valeriu DULGHERU

Carpații ne sunt munții latiniei

În cadrul ediției a VI-a a Simpozionului Internațional „CUCUTENI 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte” (Chișinău-Iași-Bacău, 8-10 septembrie 2011) a fost lansată cartea „PAGINI ALESE DIN ISTORIE. De la începuturi până la regele Decebal”, autor – prof. dr. ing., acad. al Academiei de Științe Tehnice din România, DHC al UTM, dl Lorin Cantemir.

În prezentarea cărții, subsemnatul a menționat că fiecare om născut pe acest pământ își pune întrebările: Cine ne-a creat? De unde venim? Ce avem de făcut? Care este esența existenței noastre? La aceste întrebări extrem de complicate fiecare răspunde în felul său, după ce face o concluzie în baza cunoștințelor acumulate.

Autorul prezintă succint, pe înțelesul tuturor, evoluția în timp a speciei umane, oglindind în mod special acest proces în spațiul carpato-dunărean. Bazându-se pe documente istorice de la Platon încoace, dar și pe logica inginerescă specifică autorului și mai puțin accesată de istorici, prof. Lorin Cantemir demonstrează că leagănul civilizației umane sunt Carpații. Argumente incontestabile servesc cele mai vechi desene rupestre din lume: din Peștera Coliboaia, Bihor, de peste 30000 de ani, tăblițele de Tartaria – prima formă de scriere din lume găsită pe teritoriul Daciei Romanice. Un alt adevăr incontestabil, în viziunea autorului, îl reprezintă evoluția limbii latine de la pelasgi la traci, daci, valahi/români. Iată doar câteva afirmații privitor la LIMBA și SEMIN-

ȚIA DACILOR:

„Limba valahă este aceea a pelasgilor, ea este formată de 30 de secole. ... pelasgii din Dacia au vorbit și conservat dialectul lor național, dialectul valah – pelasgic, care în Italia a purtat numele de latin” (Felix Colson).

„Nimic nu ne împiedică să admitem că seminiția de oameni care locuiau pe pământul românesc cu trei mii de ani î.Chr. este aceeași cu populația care mai târziu, încoace, apare în istorie, în aceleași locuri, sub numele de daci” (Eugene Pittard, prof. la Universitatea din Geneva).

„E posibil ca pelasgii să nu fie decât valachi, care, în timpurile antice ca și în cele moderne, aveau obiceiul de a transhuma în număr mare spre Grecia. Numele n-ar fi decât Valakski” (Enciclopedia engleză).

Din cele expuse, autorul cărții ajunge la concluzia că făuritorii Vechii Civilizații Europene au fost pelasgii, străvechii valahi, neam euro-indian din care s-au desprins tracii (geto-dacii, macedonienii, panonii, masașeții, sciții, sarmații etc.), latinii și alte popoare.

Cultura avansată a geto-dacilor își găsește dovada și în afirmațiile lui Platon, care recunoștea existența unei școli medicale dace, la baza căreia stătea înțelegerea raportului dintre trup și suflet, piatra unghiulară a tuturor filozofilor. Platon spunea că la daci „Toate lucrurile bune și rele - pentru corp și pentru om în întregul său - vin de la suflet și de acolo curg ca de la cap la ochi, sufletul se vindecă cu descântece. Aceste descântece sunt vorbele frumoase care

fac să se nască în suflete înțelepciunea”.

Există o continuitate logică, argumentată de știință, ce vizează perioada de 35000 de ani a evoluției poporului, a cărui vatră sunt Carpații. Există goluri în pânza istoriei contemporane referitoare la acest popor. Există interpretări eronate referitoare la esența lucrurilor. Dar există și o mare dorință de a percepe lucrurile multidimensionale, chiar dacă acestea sunt ascunse sub negura trecutului.

Să nu uităm că Platon, pe frontispiciul „academiei” sale, pusese nu un motto filozofic, ci un avertisment matematic: „Cine nu e geometru, să nu intre”.

Lorin Cantemir, părintele spiritual al Simpozionului dat, rescrie sloganul lui Platon în felul următor: „Cine nu recunoaște logica, să nu intre”, chemându-ne pe toți, indiferent de profesie, să fim alături, să ne completăm unul pe altul. Pentru că lumea este multidimensională și lucrurile pe departe nu sunt așa cum par a fi!

Cartea lansată este un volum al unei viitoare opere integrate. Este un îndemn pentru toți – să edităm noi volume, pentru ca în ultimă instanță să creăm o *Biblie a Neamului*, scrisă de români, *Biblie* după Cantemir, Dabija, Herlea, Dulgheru etc. De altfel, acesta și este dezideratul principal al Simpozionului Internațional „CUCUTENI 5000 Redivivus: științe exacte și mai puțin exacte”.

Valerian DOROGAN, prof., dr. hab., prorector al UTM

RĂ-
DĂ-
CI-
NI-
LE

În mod special mă preocupă Rădăcinile, care mențin Tulpinile vădit vertical. Puternice, neînfricate, ce dărmăș asfaltul pentru Dreptate. Vlăstarii tineri sunt firavi și cad sub încercările Vremii... În vâltoarea furtunii puietul își rupe din mers legăturile și se agață cu fire de ață de Pretutindeni... Mă preocupă în mod special Rădăcinile, care, în subterană zămislesc țesătura și fac coaliții pentru lumea de-afară, ca nu cumva să rămână Orfană... Rădăcinile Mă preocupă în mod special...

Zinaida STRATAN, directoarea bibliotecii UTM

A V I Z !

Dragi studenți și masteranzi ai UTM !

pentru a trece stagiul de practică în cadrul unei companii din localitatea dorită sau a vă angaja reușit la lucru după absolvirea universității, **vă recomandăm**

utilizarea bazei informaționale a Centrului Universitar – CENIOP din str. Studenților, 9, blocul de studii nr. 5, parter, care oferă o gamă largă de servicii de consiliere în carieră, inclusiv:

- Familiarizarea cu activitatea întreprinderilor partenere ale UTM;
- Accesarea bazei informaționale electronice Kompas și Varo privind rețeaua întreprinderilor din republică;
- Situația pe piața muncii din țară;
- Cadrul legislativ privind medierea și reglementarea angajării la lucru;

Asistență consultativă: susținere și sfaturi privind viitoarea carieră profesională;

- Organizarea Târgurilor locurilor de muncă;
- Organizarea cursurilor „Managementul carierei profesionale”, în cadrul cărora puteți afla despre:

› Baza informațională a Centrului universitar – CENIOP;

› Tehnicile de căutare a unui loc de stagiu de practică sau de muncă;

› Rolul și metoda completării CV-ului și a scrisorii de intenție;

› Comunicarea cu angajatorii.

Persoanele interesate se pot înscrie la cursuri la tel. 92-92-28 sau prin e-mailul: ceniop_utm@yahoo.com.

„Ghidul studentului” – călăuză eficientă

Pe 14 septembrie 2011 sala Senatului UTM era arhiplină – studenții, activiști sindicali ai 8 universități (UTM, USM, UASM, ULIM, ASM, USMF „N. Testemițanu”, UPS „I. Creangă”, Universitatea de Stat din Tiraspol cu sediul la Chișinău), au lansat „Ghidul studentului”. Autori: Anatol Alexei, Alexandru Cauia – Consiliul Național al Organizațiilor Studențești din Moldova (CNOSM); Maria Buruiiană, Ion Donea – coordonatori Ministerul Tineretului și Sportului (MTS). Lucrarea are forma unui carnet, reprezentând o ediție color impecabilă, pe hârtie velină, ca să „țină forma” pe parcursul a 4-5 ani de studii. Aici studenții își pot scrie orarul, o listă de nume și adrese etc.

Ideea acestui ghid a fost sugerată de Anatol Alexei, președintele comitetului sindical-studenți al UTM, membru activ al CNOSM, și a fost subvenționată de MTS cu 200 mii de lei. Anatol Alexei a prezentat la ecran conținutul „Ghidului studentului”, valabil pentru anii de studii 2011-2015 (2016). Conținutul ghidului nu este analogic pentru toate cele 8 universități, fiecare universitate oferind informații specifice, însă structura prezentării acestora se aseamănă, astfel că Anatol Alexei a făcut prezentarea pe baza Ghidului UTM.

Ghidul are cca 100 de pagini. Pe copertă au fost inserate logoul UTM, adresa electronică, fotografia blocului central și a stelei din campusul Râșcani. Pagina 2 include „Datele personale ale studentului: numele, prenumele, patronimicul, anul nașterii, e-mail, localitatea (de proveniență), facultatea, grupa, telefonul mobil”. Aceste informații foarte concrete dau tonul întregului ghid. Urmează 3 pagini cu mesajul ministrului Tineretului și Sportului dl Ion Ciobanu, fotografia rectorului UTM acad. Ion Bostan, fotografia președintelui sindicatului studențesc al UTM dl Anatol Alexei.

„De ce ai nevoie de sindicat?”, întrebă „Ghidul” la pag. 5, informând studentul a. l. că: „Sindicatul studențesc te învață să trăiești. Treacănd prin școală sindicală, acumulezi un bagaj de deprinderi sociale care te ajută să integrezi cu succes în societate... Consiliul Sindical al Studenților îți apără drepturile și interesele la toate nivelurile... te ajută să perfecțezi corect orice tip de cerere pentru ajutor material, pentru eliberarea de plată a

contractului etc. și îți recomandă instanța care îți va soluționa problema”.

La pag. 6-7 poate fi găsită harta amplasării blocurilor de studii și a căminelor.

Studentul trebuie să știe pe nume decanul, prodecanul, șeful de catedră, președintele biroului sindical al facultății, monitorul grupei, președintele consiliului locatarilor căminului... Aceste informații sunt incluse la pag.12-13 – nume, prenume, grad științific, telefon, e-mail.

Urmează o largă informație despre facultăți, cămine, biblioteci (filiale), asistență medicală, activități sportive – telefoane, adrese, orarul de lucru al persoanelor în cauză.

Un capitol foarte important – timpul de studii. Studentul are ca în oglindă tabloul timpului de studii programat strict pe semestre și orarul perechilor pe zile. Urmează paginile cu „Atestări și Colocvii”, „Examene”, unde studentul își va înscrie „data, ora, disciplina, profesorul”.

Ce drepturi și obligații are studentul? Ghidul are câteva pagini cu „Extras din regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza sistemului de credite transferabile de studii”. Sunt stipulate un șir de prevederi care determină desfășurarea procesului didactic pentru folosul studentului, responsabilitățile celor două părți: universitatea și studentul.

Ghidul oferă și informații privind „Modalitatea de acordare a bursei”, „Codul de onoare al studentului”, „Regulamentul de funcționare a căminului studențesc”, „Asigurarea obligatorie de asistență medicală”, „Activitatea sindicală”, „Administrația UTM – Comitetul sindical-studenți”, dar și despre teatre, cinematografe, muzee-galerii, biblioteci-librării, instituții medicale etc.

Sunt indicate și telefoanele de contact de la toate subdiviziunile UTM: rectorat, secretariat, bufete, Catedra Militară, Comisia de Admitere etc.

„Ghidul” prevede la sfârșit 3 pagini libere, unde studentul își poate face notițele necesare.

În fața studenților a luat cuvântul ministrul tineretului și sportului, dl Ion Ciobanu, care a ținut să se apropie de tineretul studențesc, susținând interesul acestuia pentru o muncă performantă.

10

CEL MAI BINE PLĂTITE JOB-URI ALE VIITORULUI

Dezvoltarea afacerilor va duce la o cerere tot mai mare de specialiști precum analiști, manageri de proiect sau ingineri. În plus, cei născuți în anii 1946-1964 și care aparțin așa numitei perioade „baby-boom” au acum 65 de ani și automat au nevoie de asistență medicală, ceea ce înseamnă că și în acest sector pot fi create numeroase locuri de muncă.

Iată care este lista celor mai bine plătite job-uri ale viitorului, potrivit Business Insider:

1. Consultanți financiari – în perioada 2008-2018 în SUA se vor crea 62.000 de astfel de posturi, care îi vor consilia pe cei aflați la vârsta pensionării și au nevoie de anumite informații în acest sens. Venitul lor mediu anual va fi de 64.500 dolari.

2. Specialiști dentari – este un segment în care vor fi create cu 36% mai multe slujbe decât în prezent cu un venit mediu de 68.000 dolari anual.

3. Ingineri – vor fi și ei căutați pe piața muncii în sectoare precum transporturile și infrastructura. Până în 2018, doar în SUA, vor fi angajați încă 70.000 de ingineri cu un salariu mediu anual de 77.650 dolari.

4. Analiști de marketing – în lupta pentru supraștație, marile companii vor crea zeci de locuri de muncă și vor angaja specialiști de marketing pentru a identifica și analiza fiecare mișcare a competitorilor.

În ceea ce privește plata angajaților, salariul mediu este de 60.700 de dolari pe an.

5. Specialiștii IT – sunt angajații indispensabili în orice companie. Așa că aceasta meserie va avansa într-un ritm alert în următorii ani. Până în 2018, vor fi angajați 108.000 de specialiști, cu un salariu mediu de 77.740 de dolari.

6. Chirurghi – pe măsură ce populația crește, va fi nevoie de tot mai mulți medici și specialiști în domeniul. Ei vor câștiga în jur de 153.000 de dolari anual, iar până în 2018 vor fi create 144.000 de noi locuri de muncă.

7. Ingineri IT – cei peste 175.000 de specialiști care vor fi angajați în următorii 7 ani vor obține, în medie, un salariu de până la 100.000 de euro.

8. Analiști de management – cererea va crește cu un sfert până în 2018 și vor câștiga până la 80.000 de dolari anual.

9. Auditori și contabili – cu un salariu de 61.000 de dolari anual, numărul auditorilor va crește cu 279.000 de persoane în următorii 7 ani.

10. Asistente medicale – numărul lor va crește cu 22% până în 2018, pe fondul îmbătrânirii populației și agravării anumitor boli. Salariul mediu anual este în acest caz de 64.000 de dolari.

O pierdere irecuperabilă

La 14 octombrie 2011, în urma unui accident rutier, a decedat conferențiarul universitar al Catedrei de Fizică al Catedrei de Fizică **Mihai Marinciuc**, un om de o delicatețe aleasă, un specialist notoriu, o personalitate tratată cu mare respect

atât la UTM, cât și în numeroase instituții de învățământ din toată republica.

S-a născut în 1938, în s. Crișcăuți, r. Dondușeni, într-o familie de pedagogi. În 1959 a absolvit Facultatea de Fizică și Matematică a USM, fiind angajat în calitate de asistent, apoi de lector superior la Catedra de Fizică a Institutului Pedagogic „A.Russo” din Bălți. În 1962-1965 și-a continuat studiile în doctoratură la Universitatea „M.Lomonosov” din Moscova, după care până în 1970 a fost cercetător științific, apoi secretar științific al secției fizico-tehnice și matematică a AȘM. În 1970 a revenit la activitatea pedagogică, mai întâi la Institutul Pedagogic „I.Creangă”, în calitate de lector superior, docent, șef al Catedrei de Fizică, profesor pentru studii cu frecvență redusă, iar din 1981 – la UTM, în 1984-1994 fiind șef al Catedrei de Fizică.

Mesajul de condoleanță al Comisiei Naționale de Fizică din România rostit la ceremonialul de înhumare din cimitir

Îndoliată și tristă adunare,

il conducem astăzi pe ultimul drum pe bunul nostru prieten, prof. univ. **Mihai MARINCIUC**, omul care de-a lungul ultimilor aproape 20 de ani a fost pentru noi un strălucit exemplu de competență profesională, putere de muncă, dragoste de oameni și de viață, dăruire, bunătate, generozitate și fayr-play!

Vestea dispariției sale fulgerătoare ne-a cutremurat și ne-a îndurerat nespus. În cursul zilei de sâmbătă, în România, telefoanele au sunat mereu, de la Craiova, Iași, Piatra Neamț, Călimănești, Brăila, către capitală sau către alte colțuri ale țării, transmitând cumplita veste: un accident de mașină a curmat viața prof. Mihai Marinciuc și a Ilenei, fiica iubită a doamnei Tamara...

E o dispariție absurdă, nedreaptă, când tocmai se bucura ca un copil că redevenise cetățean român. Avea atâtea realizări profesionale și științifice, dar mai ales atâtea proiecte de viitor...

Îmi propusese, cu câțiva vreme în urmă, să scriem împreună o istorie pilduitoare a fizicii, pentru elevi și studenți. Deși acceptasem, am amânât mereu și regret nespus că nu am găsit timpul necesar. Mă bucur însă că acum câteva săptămâni, la Chișinău, prof. Marinciuc, a reușit să publice o primă formă a cărții despre câțiva iluștri fizicieni. Am avut șansa, chiar privilegiul, să fiu printre primii săi cititori – în formă de manuscris – și o prefățez.

Tot în această toamnă s-a bucurat că, împreună cu vechii săi colaboratori din Chișinău, a reușit să finalizeze manualul de fizică și astrofizică pentru elevii cl. a XII-a. Este un manual bine scris, cu foarte multe elemente de nouitate și cu o didactică adusă la zi.

Ar fi trebuit să ne înalțăm la Bușteni, la începutul lunii septembrie, la colocviul științifico-metodic „Evrika-Cygnus”, pentru care realizaserăm împreună două lucrări. Însă în aceeași perioadă i s-a ivit șansa de a vedea, la bătrânețe, Parisul și alte câteva obiective turistice din țara care i-a adoptat pe Brâncuși și Cioran, așa

Prelegerile și seminarele ținute sale s-au evidențiat întotdeauna printr-un înalt nivel științific și metodic, precum și printr-o expunere captivantă a materiei predate. Discipolii săi activează astăzi cu succes în licee, universități și diverse domenii ale economiei naționale.

Dl prof. univ. Mihai Marinciuc a fost un specialist recunoscut în domeniul metodicii de predare a fizicii – o pasiune a întregii sale activități. Majoritatea lucrărilor științifice publicate (indicații metodice, monografii, manuale) au fost dedicate anume acestui domeniu. Talentul indiscutabil de pedagog s-a manifestat plener în numeroasele manuale și culegeri de probleme pentru gimnaziu și liceu, pe care le-a elabora și editat.

A activat paralel în învățământul universitar și pre-universitar, ținând lecții în fața elevilor din diferite licee și în fața profesorilor la cursurile de perfecționare. S-a străduit întotdeauna să dezvolte învățământul de performanță. Încă din 1968 a fost un participant activ la pregătirea și desfășurarea olimpiadelor republicane pentru elevi la fizică. A condus echipe de elevi la diverse concursuri de fizică organizate în România și a contribuit esențial la pregătirea și organizarea primei participări a Moldovei la Olimpiada Internațională de fizică.

Dumnezeu să-l aibă în paza Sa și sa-l odihnească în pace cu dreptii!

Catedra de Fizică, UTM

că la Bușteni am mers singur. M-a sunat de două ori, scuzându-se cu multă jenă. Îmi spunea: în curând voi avea pașaport românesc și ne vom putea întâlni mai des! Dumnezeu a vrut altfel și mi-a (ne-a) răpit un frate de cruce, un frate drag, un foarte bun prieten!

E mare, foarte mare durerea că omul Mihai Marinciuc nu va mai fi niciodată printre noi, cu vorba sa domoală, cu bunătatea sa. Dispariția sa și a doamnei Ileana lasă două familii îndoliate, rude și prieteni neconsolați. Rămânem însă cu operele și realizările dlui prof. M. Marinciuc: manualele de fizică pentru gimnaziu și liceu, la care a fost autor sau coautor, valoroasele culegeri de probleme „Olimpiade de fizică” (Chișinău-1994), „Fizica – probleme alese” (București-1999) și „Fizica – probleme pentru cl. X-XII” (Chișinău-2006) – lucrări de referință pentru procesul de învățare a fizicii atât în RM, cât și în România. Rămânem cu amintirile despre activitatea comună de la olimpiadele naționale de fizică din România sau din Moldova, de la concursurile și colocviile „Evrika”, de la concursul „Liviu Tătar”. Se bucura până la lacrimi de succesele elevilor moldoveni. Își dorea foarte mult ca elevii pasionați de fizică să se poată realiza profesional. Am avut și noi, la Craiova, ca bursier român, un student moldovean, Dan Cornea, recomandat de Domnia Sa, care a absolvit ca șef de promoție și care, ulterior, a devenit doctor în fizică. L-a iubit ca pe copilul său.

Profesorii de fizică din România care l-au cunoscut, l-au considerat pe dl prof. Mihai Marinciuc ca făcând parte din familia noastră, l-au stimat, l-au iubit. În numele lor transmit sincere condoleanțe familiilor îndoliate, doamnei Tamara și soțului Ilenei, copiilor, rudelor, prietenilor!

Adio, scump coleg și prieten! Adio Ileana! Dumnezeu să vă odihnească în pace!

prof. univ. dr. Uliu Florea,
Universitatea din Craiova,
președinte al Comisiei naționale de fizică

Editor – Universitatea Tehnică a Moldovei.

Echipe redacției: Marina Romanciuc (redactor-șef) – 79755352, Leonid Busuioc (corespondent) – 32-55-01, Dorian Saranciuc (fotograf) – 79412277, Viorica Ostaș-Tofan (design) – 69499516. E-mail: romelina@list.ru

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998. Tiparul: Editura „PRAG-3”

Comanda: 2029

Tiraj: 2200